

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2010–2011 december

Ročník XVII. / XLIX./

• • • • •
• • • • •
• • • • •
S T U • •

SPEKTRUM⁴

⁴ Oceňovanie najlepších študentov

⁵ Stretnutie so zahraničnými študentmi

⁵ Sjf 70. výročie začiatku výučby na Strojníckej fakulte

²² Technik na Taiwane

SPEKTRUM⁴

OBSAH

- 3 Kolégium rektora STU **INFORMUJE**
- 3 Vedenie STU **INFORMUJE**
- 4 Oceňovanie najlepších študentov
- 5 Spolupráca medzi STU a univerzitou v Tianjine úspešne pokračuje
- 5 Stretnutie so zahraničnými študentmi
- 5 **SJF** 70. výročie začiatku výučby na Strojníckej fakulte
- 9 **FCHPT** Konferencia o anaeróbných procesoch a bioplyne v Mexiku
- 10 **FEI** Projekt NIL-I-004 podporuje spoluprácu medzi národmi
- 11 **SvF** Keď je motto súťaže „Mlúvit o hudbe je jako tančit o architektuře“
- 12 **FIIT** ACM Student Research Competition Grand Finals 2010
- 13 **FIIT** Noc výskumníkov z pohľadu FIITkárov
- 14 **FIIT** Web, palica na štát
- 15 **SJF** Strojnícka fakulta na „Journé Internationale“ v INSA Lyon
- 16 **SvF** Vodohospodárska výstava AQUA 2010
- 16 **FCHPT** Z návštevy v Ruskej federácii
- 17 **SJF** Projekt IngA opäť na Strojníckej fakulte
- 18 **SvF** ISARC 2010 v Bratislave
- 19 **PRESLÁVILI NÁS VO SVETE** Prof. Daniel Belluš
- 20 **JUBILANTI** Doc. Ing. Štefan Vavra, PhD., 80-ročný
- 20 **JUBILANTI** Prof. Ing. Július Bajcsy, PhD., 80-ročný
- 21 Prof. Ing. Ján Gonda, DrSc.
- 21 **ALUMNI KLUB** Alumni klub Čaká nás klimatická katastrofa?
- 22 Technik na Taiwane
- 25 **ŠPORTOVÉ OKIENKO** Oslava medzinárodného dňa študentov športom
- 26 **ŠTUDENTSKÉ OKIENKO** Tour de Slovakia

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;

Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;

Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;

Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;

Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Pavel Čičák, Irena Dorotjaková, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Marián Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Daniela Špírková, Peter Telek, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: EV 3646/09. ISSN 1336-2593.

Nepredajné.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Foto na titulke: Peter Grgač: Hviezdy v železe – mikroštruktúry rýchlo stuhnutej častice prášku na báze železa.

KR STU sa na rokovaní 22. novembra 2010 zaoberalo nasledujúcimi témami:

Podklady k hodnoteniu STU v oblasti vedy, techniky a umeleckej činnosti.

Prorektor R. Redhammer podal informáciu o podkladoch na hodnotenie STU v uvedených oblastiach. Konštatoval, že publikačná činnosť objemovo narástla oproti minulému roku. Jej štruktúra však nie je dobrá, poklesli sme v najviac hodnotených oblastiach. Rektor STU požiadal dekanov jednotlivých fakúlt o objasnenie príčin takéhoto stavu.

Stav výstavby FIIT STU. Prorektor F. Janíček podrobne informoval o stave výstavby FIIT STU a priebehu kontrolných dní na stavbe. Uviedol, že je reálne dokončiť hrubú stavbu v roku 2011. Problém je s interiéromi, IKT a nábytkom. Nepriaznivá je situácia s dofinancovaním stavby. V tomto smere je negatívna aj správa z MŠ SR o znížení kapitálových výdavkov o cca 66 % oproti minulému roku.

Vyhodnotenie účasti STU v programe ERASMUS v akademickom roku 2009/2010. Prorektor D. Petráš predložil kolégiu rektora situačnú správu obsahujúcu vyhodnotenie účasti učiteľov a študentov STU po jednotlivých fakultách na mobilitách v rámci programu Erasmus. Správa obsahuje aj prehľad o počtoch prijatých zahraničných študentov na jednotlivé fakulty v rámci tohto programu. Uviedol aj riešenie jednotlivých nedostatkov a sťažností, súvisiacich s vycestovaním resp. pobytom našich študentov v zahraničí v rámci programu Erasmus. Upozornil dekanov na nepriaznivé číselné údaje v niektorých tabuľkách – niektoré fakulty majú veľmi málo mobilit.

Stav projektov 5.1/02 a 5.1/03 – budovanie infraštruktúry VŠ a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu.

Kolégium rektora rokovalo najmä o stave projektov univerzitného charakteru č. 5.1/02 a 5.1/03. Prorektor F. Janíček však upozornil aj na problémy s administráciou a verejným obstarávaním na ostatných projektoch ŠF. Cieľom je profesionalizovať administráciu projektov tak, aby sa zabránilo neoprávneným výdavkom. Na základe uvedeného rektor STU zvolal mimoriadne rokovanie zúženého kolégia rektora na túto tému dňa 29. 11. 2010, čo dekanom jednotlivých fakúlt privítali.

Pavel Timár, vedúci úradu rektora

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili 8. a 22. novembra 2010. Vedenie STU sa okrem tém prerokovaných v kolégiu rektora zaoberalo nasledujúcimi témami:

Vyhodnotenie prijímacieho konania na STU pre akademický rok 2010/2011.

Vedenie STU prerokovalo správu predloženú prorektorom J. Kalužným. V správe sú detailne uvedené počty prihlásených aj zapísaných študentov v členení po jednotlivých fakultách a stupňoch vysokoškolského vzdelávania, ako aj porovnanie s minulým obdobím. Vedenie konštatovalo, že napriek klesajúcej demografickej krivke sa počet záujemcov o štúdium na STU prakticky neznižuje, čo je úspech. Pozitívne bol hodnotený aj fakt, že na inžinierske štúdium sa u nás hlási čoraz viac študentov z iných vysokých škôl.

Harmonogram akademického roku 2011/2012. Vedenie STU prerokovalo a schválilo aj harmonogram zasadaní na nasledujúci akademický rok 2011/2012.

Mimoriadne štipendiá za akademický rok 2009/2010. Rovnako ako v minulosti, aj v tomto akademickom roku boli priznané a vyplatené mimoriadne štipendiá pre študentov STU z fondu rektora STU. Tieto štipendiá rektor udeľuje za vynikajúce študijné výsledky dosiahnuté v ostatnom akademickom roku, za významnú činnosť konanú v prospech STU, za významný humanitný čin v ostatnom akademickom roku, za vynikajúce plnenie študijných povinností počas celého štúdia, za vynikajúci výsledok vo vedeckej alebo umeleckej činnosti, za úspešnú reprezentáciu fakulty alebo univerzity v umeleckých alebo športových súťažiach.

Stredisko pre projekty Štrukturálnych fondov EÚ na STU. Prorektor R. Redhammer informoval o situácii v stredisku pre ŠF EÚ, ktoré je súčasťou Výskumného centra STU. Vedenie STU prerokovalo a schválilo umiestnenie tohto strediska do budovy Vazovova 3 po ukončení jej rekonštrukcie a 5 nových pracovníkov na pozície projektových manažérov – administrátorov projektov, ako aj 2 pracovníkov na realizáciu verejných obstarávaní. Hlavným motívom je profesionalizácia týchto činností za účelom minimalizácie neoprávnených výdavkov projektov ŠF EÚ.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Najlepší študenti s vedením univerzity.

Oceňovanie najlepších študentov

Pri príležitosti 17. novembra, významného dátumu, ktorým si pripomíname Deň boja za slobodu a demokraciu, si rektor Vladimír Bálež pozval najlepších študentov našej univerzity, aby sa im poďakoval za vynikajúce študijné výsledky a ocenil ich aj v oblasti športovej reprezentácie, kultúrnych aktivít a spoločenskej činnosti. Vo svojom príhovore zdôraznil potrebu komunikácie školy a jej absolventov aj po ukončení štúdia a získaní diplomu. V našej alma mater naši absolventi vždy nájdu spoľahlivého partnera pre ďalšiu spoluprácu. Ambíciou

univerzity je pružne reagovať na požiadavky doby a pripraviť pre dynamicky sa rozvíjajúce Slovensko kvalitnú technickú inteligenciu. Tí najlepší by si nemali nechať svoju výnimočnosť pre seba, ale mali by svoj talent využívať pre blaho celej spoločnosti.

Iva Šajbidorová

Foto: Peter Gabovič

Ocenenie si z rúk rektora prevzali:

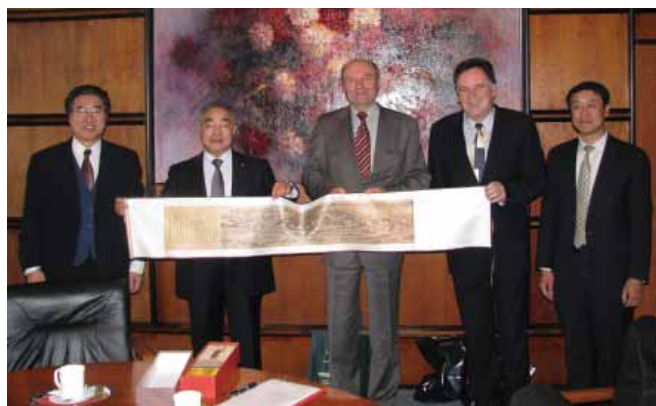
SvF		Martin	Halaj	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Daniela	Hurtíková	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Peter	Rozložník	najlepší študent PhD. štúdia
		Július	Vass	reprezentant SR v športovej streľbe
		Gabriel	Čipak	práca v študentskom parlamente
SjF	Bc.	Martin	Gulan	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Peter	Peciar	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Ondrej	Štaš	najlepší študent PhD. štúdia
	Ing.	Pavol	Kintlér	kapitán tímu Stuba Green Team
	Bc.	Filip	Fraňo	práca v študentskom parlamente
FEI		Damian	Vizár	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Anton	Pytel	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Marián	Varga	najlepší študent PhD. štúdia
FCHPT		Lukáš	Pogány	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Lenka	Bellovičová	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Vladimíra	Hanusová	najlepší študent PhD. štúdia
FA	Bc.	Ľubomír	Peráček	najlepší študent Bc. štúdia
	Ing. arch.	Andrej	Oláh	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing. arch.	Lukáš	Šíp	najlepší študent PhD. štúdia
		Mateja	Vonkomerová	práca v študentskom parlamente
		Peter	Dostál	reprezentant STU/FA v kolektívnych športoch
MTF		Libor	Ďuriška	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Jakub	Pobiecky	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Marek	Zvončan	najlepší študent PhD. štúdia
	Bc.	Ján	Beťko	práca v študentskom parlamente
	Bc.	Juraj	Svinčák	reprezentant STU/MTF v atletike
FIIT	Bc.	Róbert	Móro	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Martin	Labaj	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Marián	Šimko	najlepší študent PhD. štúdia
	Ing.	Ján	Suchal	reprezentant SR v raftingu
	Ing.	Jaroslav	Abaffy	práca v študentskom parlamente
ÚM		Milan	Husár	najlepší študent Bc. štúdia
	Bc.	Jana	Ďurišová	najlepší študent Ing. štúdia
	Ing.	Nadežda	Fuksová	najlepší študent PhD. štúdia

Spolupráca medzi STU a univerzitou v Tianjine úspešne pokračuje

Rektor Slovenskej technickej univerzity Vladimír Bálež v rámci spolupráce s Čínskou republikou prijal prezidenta Univerzity tradičnej čínskej medicíny v Tianjin – prof. Zhang Boli, PhD. Predstavitelia týchto dvoch významných vzdelávacích inštitúcií sa dohodli na prehĺbení vzájomných kontaktov, ktoré začali v máji v roku 2007, keď bol na STU otvorený Konfuciov inštitút. Cieľom tejto spolupráce bude aj naďalej podporovať výmenné pobyty pedagogických pracovníkov a študentov, a rozširovať znalosti čínštiny na Slovensku formou kurzov a letných sústredení.

Iva Šajbidorová

Foto: Lucia Machalová

Stretnutie so zahraničnými študentmi

V mesiaci november sa na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave uskutočnili dve podujatia venované zahraničným študentom, ktorí v akademickom roku 2010/2011 študujú na fakultách STU a Ústave manažmentu.

Dňa 5. 11. 2010 sa uskutočnil výlet pre zahraničných študentov, ktorí študujú na Slovenskej technickej univerzite v rámci programu Európskej únie – Erasmus. Študenti navštívili hrad Červený kameň a priestory Slovenskej ľudovej majoliky v Modre, kde mali možnosť si aj vyskúšať hrnčiarsky kruh.

Dňa 16. 11. 2010 sa konalo stretnutie rektora a vedenia STU so zahraničnými študentmi, ktorí v akademickom roku 2010/2011 študujú na univerzite v rámci rôznych medzinárodných programov. Študentov privítal rektor – prof. Vladimír Bálež. Vznik a históriu udalosti 17. novembra ako Medzinárodného dňa študentov pripomenul stručnou prezentáciou prorektor pre vzťahy s verejnosťou a zahraničné vzťahy – prof. Ing. Dušan Petráš, PhD. Nasledovala diskusia, v ktorej dostali zahraniční študenti priestor aj na svoje otázky a pripomienky.

Silvia Slobodová, R STU

Foto: Peter Gabovič

SjF 70. výročie začiatku výučby na Strojníckej fakulte

V tomto roku si Strojnícka fakulta STU v Bratislave pripomenula 70. výročie samostatnej výučby strojného inžinierstva na Slovenskej vysokej škole technickej, keď v roku 1940 bolo na základe vládneho nariadenia otvorené oddelenie strojného inžinierstva na Odbore strojného a elektrotechnického inžinierstva.

V roku 1950 bol Odbor strojného a elektrotechnického inžinierstva premenovaný na základe zákona o vysokých školách na Fakultu strojného a elektrotechnického inžinierstva, ktorá sa v roku 1951 rozdelila na dve samostatné fakulty – Strojnícku fakultu a Elektrotechnickú fakultu. Na budovaní profilu a kreditu fakulty sa podieľalo viacero významných

osobností: profesori – J. Čabelka, J. Gonda, F. Šujanský, J. Nemessányi, A. Hebký, J. Kožušek ml., E. Hirschfeld, E. Šišolák, V. Křivánek, J. Kováč, M. Škrabák, G. Stegmann, J. Lendel, O. Puchner, E. Foit, J. Garaj, E. Škrabal a ďalší.

Odbor strojného a elektrotechnického inžinierstva mal v roku 1940 oddelenie strojného inžinierstva, oddelenie elektrotechnického inžinierstva a oddelenie leteckého inžinierstva. Odbor, ktorý spočiatku sídlil v historickej budove na Vazovovej ulici, sa v roku 1947 presťahoval do novostavby na Mýtnej ulici. V roku 1948 bol položený základný kameň novej budovy na dnešnom Námestí slobody 17, ktorá bola ukončená v roku 1963. Do tejto budovy

sa presťahovala podstatná časť dnešnej Strojníckej fakulty. Fakulta neskôr získala priestory aj na Pionierskej a Vazovovej ulici. Prvé prednášky strojného inžinierstva, približne pre 100 študentov, sa začali v školskom roku 1940/1941 v provizórnych priestoroch na Mýtnej ulici. Tisíce absolvent Strojníckej fakulty dostal diplom v roku 1957, päťtisíc bol promován v roku 1975, v roku 1983 ukončil štúdium desaťtisíc strojný inžinier. Celkový počet absolventov inžinierskeho štúdia dosiahol v roku 2010 počet vyše 20 000, počet absolventov bakalárskeho štúdia je približne 1 800. V uvedenom období svojej existencie udelila fakulta cca 850 diplomov kandidáta vied a philosophie doktor.

Budova Strojníckej fakulty STU v Bratislave v 1963 a v súčasnosti. Nielen okolie fakulty, ale aj dopravné prostriedky sa zmenili.

Oslavy výročia boli rozložené v dňoch 20. – 22. 10. 2010 do niekoľkých etáp. Prvým krokom bolo udelenie čestného titulu doctor honoris causa absolventke fakulty prof. Monike Ivantyšinovej.

Slávnostné laudatio predniesol dekan fakulty prof. Ing. Ľubomír Šooš, PhD.:

Dnes mám tú česť predstaviť Vám pri príležitosti udelenia čestného doktorátu Slovenskej technickej univerzity jednu z najväčších osobností súčasnej strojárkej vedy a, dovoľím si povedať, prvú dámu v oblasti hydrauliky, pani profesorku Moniku Ivantyšinovú, ktorá už šiesty rok pôsobí na Purdue University v Spojených štátoch amerických.

Profesorka Ivantyšinová sa narodila v roku 1955 v mestečku Polenz v bývalej Nemeckej demokratickej republike. Pôvodne túžila po štúdiu medicíny, ale záujem o matematiku a fyziku ju priviedol k tomu, že sa rozhodla ísť študovať odbor, v ktorom by mohla uplatniť svoju lásku k prírodným vedám a svoju tvorivosť. Iste to bola aj túžba spoznať ako žijú ľudia mimo jej rodnej krajiny, ktorá ju v roku 1974 priviedla na štúdium na Strojníckej fakulte vtedajšej Slovenskej vysokej školy technickej, dnešnej STU v Bratislave. Štúdium ukončila v roku 1979 s vynikajúcimi výsledkami a vyznamenaním a plynule pokračovala aj v doktorandskom štúdiu, ktoré zavŕšila v roku 1983. Že sa už v čase štúdia zaujímal o výskum vo svojom odbore dokazuje aj to, že v roku 1978, rok pred ukončením štúdia, zvíťazila v celoštátnej československej študentskej súťaži v odbore strojárkeho inžinierstva s prácou na tému „Nová metóda výpočtu tlakového poľa medzi piestom a valcom“. Jej záverečná práca získala v roku 1979 Cenu rektora SVŠT za najlepšiu diplomovú prácu. Tieto dve ceny boli prvými v celom rade ďalších ocenení, ktoré získala za svoju prácu vo výskumnej i pedagogickej oblasti.

Po ukončení doktorandského štúdia sa Monika Ivantyšinová na krátky čas vrátila do svojej rodnej krajiny a zamestnala sa tam v priemysle. Cesta jej osudu ju však priviedla späť do Československa, najprv do Výskumného ústavu hydraulických mechanizmov v Dubni-

ci a neskôr späť na Slovenskú vysokú školu technickú. Vcelku pôsobila v priemysle 7 rokov v rôznych funkciách, od výskumnej pracovníčky cez projektovú manažérku až po vedúcu oddelenia v oblasti robotiky a hydrauliky mobilných strojov. V roku 1991 sa vrátila opäť na akademickú pôdu, tentokrát na Technickú univerzitu v Hamburgu – Harburgu, kde sa venovala výskumu v novozaloženom Inštitúte pre letecké systémy, ktorý aj viedla.

V roku 1996 sa stala profesorkou pre hydraulické systémy a riadenie na Univerzite v Duisburgu. Tam založila svoje prvé výskumné laboratórium pre hydraulické systémy a riadenie a zároveň sa venovala v pedagogickej oblasti implementácii nového vzdelávacieho systému (bakalár – master) na univerzite. O tri roky neskôr sa vrátila späť na Technickú univerzitu v Hamburgu ako profesorka mechatronických systémov, pričom ale neopustila svoj predchádzajúci výskum a vývoj nových metód výpočtu a modelovania hydrostatických strojov a nových hydraulických systémov.

Výsledky jej výskumnej i pedagogickej práce z nej urobili v celosvetovom meradle jednu z najuznávanejších kapacít vo svojom odbore. V roku 2004 dostala pozvanie prísť pôsobiť ako profesorka pre hydraulické systémy na Purdue University v USA. Túto ponuku prijala a v súčasnosti stále pôsobí na tejto univerzite, kam premiestnila aj svoje výskumné laboratórium z Hamburgu a kde založila Maha – Výskumné centrum hydrauliky, Maha Fluid Power Research Center.

Vážené dámy, vážení páni,

výsledky veľmi plodnej výskumnej práce pani profesorky Moniky Ivantysynovej sa premietli nielen do viac ako 130 odborných článkov, zverejnených v odborných časopisoch a na vedeckých konferenciách, v ktorých bola autorkou aj spoluautorkou, ale aj do jej pedagogickej činnosti. Spolu s praktickými zručnosťami ich použila ako teoretický základ pre vypracovanie 12 nových študijných programov, v ktorých učila a naďalej učí na všetkých univerzitách, kde pôsobila a pôsobí, tak v inžinierskom, ako aj v doktorandskom štúdiu. Pod jej vede-

ním úspešne ukončili 11 doktorandi a 70 inžinieri.

Kniha „Hydrogenerátory a hydromotory“, ktorú publikovala spolu so svojím manželom v nemeckom i anglickom jazyku, sa stala jedným z diel, na ktoré sa odvolávajú odborníci v danej oblasti. Je aj autorkou viacerých patentov, ktoré našli uplatnenie v priemysle.

V roku 2006 podnietila založenie a stala sa členkou výkonného výboru výskumného centra Engineering Research Center for Compact and Efficient Fluid Power, ktoré je financované Národnou vedeckou nadáciou a priemyslom Spojených štátov.

Ako vynikajúca odborníčka je predsedníčkou alebo členkou organizačných výborov rôznych medzinárodných odborných konferencií, členkou vedeckých poradných orgánov a členkou Fínskej akadémie vied. Je zakladateľkou a zároveň šéfredaktorkou a predsedníčkou redakčnej rady časopisu International Journal of Fluid Power.

Za všetky jej úspechy a zásluhy vo výskumnej i pedagogickej práci jej bolo udeľených viacero ocenení. Za všetky spomeňme len jedno, pretože bolo skutočne historické: British Institution of Mechanical Engineers ju v roku 2009, ako prvú ženu v histórii, vyznamenal Medailou Josepha Bramaha (Joseph Bramah Medal) za jej mimoriadne zásluhy a prínos v oblasti medzinárodného výskumu a vzdelávania v hydraulike, špeciálne v oblasti hydrogenerátorov a hydromotorov.

Prof. Monika Ivantyšinová v sprievode rektora STU prof. Ing. Vladimíra Báleža, Dr.Sc., po udelení titulu doctor honoris causa.

Vážené dámy, vážení páni,

som veľmi hrdý na to, že pani profesorka Ivantyšinová, vynikajúca vedkyňa svetového formátu, žena s mnohými ušľachtilými záujmami a matka dvoch detí, ktorým dokázala vštepiť lásku k technike, je absolventkou inžinierskeho a doktorandského štúdia našej fakulty. Strojnícka fakulta STU má tak vo svete tú najlepšiu veľvyslankyňu, akú si len dokáže predstaviť. Vážená pani profesorka, ďakujem vám za to.

Ďakovná reč prof. Moniky Ivtantsynovej (v preklade autora tohto príspevku):

Je mi veľkým potešením a som úprimne rada, že tu môžem stáť pred vami. Dnes je pre mňa veľmi zvláštny deň. Rada by som sa poďakovala vám – pán rektor, vám – pán dekan, vedeckej rade, a všetkým ostatným, ktorí sa pričinili o to, že ste prijali takéto rozhodnutie.

Je to veľká česť dostať čestný doktorát od Slovenskej technickej univerzity počas 70. výročia začiatku výučby na Strojníckej fakulte. Dnešok znamená zvláštny deň nielen pre mňa, ale aj pre moju rodinu a moju Alma mater. Pred 27 rokmi som dostala PhD. titul na Strojníckej fakulte tejto univerzity. Odvtedy, počas uplynulých rokov som si nedokázala predstaviť, že by som sa mohla niekedy vrátiť a získať ocenenie za všetko, čo som urobila. Bola som prekvapená, keď som dostala e-mail od slovenských kolegov, ktorí sa ma pýtali, či by som prijala čestný doktorát od Slovenskej technickej univerzity. Čítala som, že mi chýbajú slová na vyjadrenie, aká som bola vzrušená, a stále aj som.

Pripomeniem, ako sa to všetko začalo a priviedlo ma až sem. Začnem rozprávaním o mojej rodine, o mojich rodičoch, starých rodičoch, mojom manželovi Jarovi, ktorý je tu so mnou a oslavuje 70 rokov. Aká šťastná náhoda?

Zdá sa, že okrem génov, ktoré zdedíme od našich rodičov, nášho detstva, existuje ešte mnoho dôležitých faktorov, ktoré nás pripravujú na neskorší úspech. V mojom prípade som našla vzor v mojich starých rodičoch, ktorí mi boli príkladom v oddanosti, vernosti, odolnosti a tvrdej práce. Narodila som sa na vidieku, na farme, kde tvrdá práca bola normálnou súčasťou každodenného života. Som vďačná môjmu starému otcovi, ktorý mal odvahu a schopnosť viesť početnú rodinu počas ťažkých časov druhej svetovej vojny a v nasledujúcom komunizme. Bol to človek, ktorý ma naučil vynaložiť veľa energie, kreativity a ctivostivosti. Ukázal mi tiež, ako premeniť sny na skutočnosť. Veľmi som vďačná mojim rodičom, ktorí mi ponechali voľnosť pri voľbe školy a na záver aj krajiny, aby som mohla študovať strojné inžinierstvo tu v Bratislave.

Možno budete prekvapení, že počas štúdia na strednej škole som chcela študovať medicínu. Nikdy som nespívala, že by som sa dala na dráhu inžiniera. Mala som však aj strach, že by som nebola schopná pomôcť ľuďom v prípadoch, keď by ich choroby boli silnejšie ako moje lekárske schopnosti. Myslela som si, že činnosť strojov sa dá predvídať, a jednoduchšie sa im dá porozumieť. A tak moja láska k fyzike a matematike sa spojila so silným nadšením robiť všetko správne

a s úspechom, a preto som sa rozhodla študovať inžinierstvo namiesto medicíny. Nevieť, či je to dobré porovnanie, ale vysvetľuje to, prečo som sa stala inžinierkou napriek tomu, že veľa rokov počas štúdia na základnej a strednej škole som plánovala študovať medicínu.

Bolo to v Bratislave, kde som sa zaľúbila nielen do hydraulických systémov, ale aj do môjho manžela Jara, ktorý sa stal mojím najlepším priateľom a vynikajúcim poradcom. Vďaka jeho vedeniu a neustálemu povzbudzovaniu som dosiahla výsledky, ktoré prevýšili moje očakávania. On mi ukázal, že dosiahnutie cieľa, ktorému veríte, má najvyššiu hodnotu. Odkedy sme sa stretli, pracovali a žili sme spolu tu na Slovensku. Naša dcéra Lenka, išla do materskej školy v Bratislave. Bola veľmi trpezlivá, keď som bola zanepřázdnená výskumom počas doktorandského štúdia a nemala som veľa času sa s ňou hrať na ihrisku. Povedala som jej, že po získaní titulu PhD. jej budem venovať všetok svoj čas. To sa však nikdy nestalo. Lenka, ďakujem ti, že si sa na to nikdy nesťažovala, ale počas tých rokov si mi pomáhala.

Po niekoľkých rokoch práce v priemysle, Jaro a ja sme sa vrátili na Slovenskú vysokú školu technickú a obaja sme učili na Strojárskej technologickej fakulte v Trnave. Politická situácia sa však v Československu neustále zhoršovala. O páde berlínskeho múra sme ani netušili, nechali sme všetko tak a presťahovali sa do NSR. Usadili sme sa v Hamburgu, kde sme začínali od nuly. Mali sme len naše vedomosti a skúsenosti získané počas štúdia na tejto univerzite. Začiatok bol rýchly a šťastný. Vzdelanie, získané na Slovenskej technickej univerzite, nám veľmi pomohlo v týchto ťažkých časoch a v úplne novom svete. Moja prvá práca bola pre americkú spoločnosť – Commercial Hydraulics. Jaro si našiel prácu vo firme Sauer-Danfoss blízko Hamburgu, v ktorej pracoval až dovtedy, kým neodišiel pred niekoľkými rokmi do dôchodku.

Ja som našla zaujímavú prácu v priemysle, ktorá mi však po niekoľkých rokoch neposkytovala dostatok výziev. Vrátila som sa na univerzitu a získala som profesorské miesto na Univerzite v Duisburgu v Nemecku. Duisburg je vzdialený od Hamburgu viac ako 400 km, a tak som musela týždenne dochádzať. Úspešne sa mi podarilo vytvoriť prvý výskumný tím a postaviť v počiatkových rokoch prvé výskumné laboratórium. Bola som veľmi hrdá, že sa mi to podarilo na akademickej pôde. Moje cestovanie však nebolo veľkou zábavou pre nášho syna Romana, ktorý chcel mať mamu doma každú noc. Pokúšala som sa zmeniť pôsobisko na univerzite bližšie k domovu, ale šance boli malé,

pretože nie na každej univerzite je hydraulika primárnou oblasťou vedy a výučby.

Našťastie, nakoniec som si našla miesto na Technickej univerzite v Hamburgu – Harburgu, ktoré sa krátko predtým vytvorilo. Po troch rokoch činnosti v Duisburgu som presťahovala laboratórium a výskumný tím do Hamburgu. V tom čase som ešte nemohla predvídať, že budem sťahovať celé laboratórium opäť o niekoľko rokov neskôr. Čas strávený na Technickej univerzite v Hamburgu – Harburgu nielen posilnil môj výskumný tím, ale pomohol mi etablovať sa na medzinárodnom poli hydrostatiky.

Počas pôsobenia v Hamburgu, to bol profesor Wolfgang Backe, vynikajúci odborník v oblasti hydrauliky, ktorý založil jedno z najväčších laboratórií na svete a viedol výskum v oblasti tekutinových mechanizmov na RWTH Aachen, a ktorý mi dal odporúčanie k profesorovi Jacekovi Stecki z Monash University v Austrálii. Profesor Stecki hľadal kolegov, ktorí by boli ochotní zaujímať sa o tvorbu prvej akademickej siete v hydrostatike Fluid Power Net International (FPNI). Po niekoľkých úvodných stretnutiach sme pozvali kolegov z viac ako 25 krajín, ako aj odborníkov z praxe, na prvé fórum do Krakova (Poľsko). Tam sa rozdiskutovali programy pre intenzívnu medzinárodnú spoluprácu, vytvorenie časopisu International Journal of Fluid Power a ustanovenie polročného konajúceho medzinárodného PhD sympózia. Súhlasila som s tým, aby som sa stala šéfredaktorkou tohto nového časopisu, aj keď som nemala skúsenosti ani predstavy, ako by mal fungovať časopis na potrebnej úrovni. Prvé vydanie bolo v auguste v roku 2000 a odvtedy sa vydáva pravidelne. Stala som sa aj predsedníčkou organizačného výboru prvého PhD sympózia v Hamburgu. Po viac ako desiatich rokoch sú obe činnosti veľmi uznávané a tisíce študentov z celého sveta a veľa výskumníkov získalo množstvo poznatkov, ktoré využili vo vlastnom výskume. Som veľmi hrdá na to, že sa mi podarilo zorganizovať 6. FPNI PhD sympóziu v Purdue. Mali sme viac ako 250 účastníkov zo 17 krajín.

Nikdy som neplánovala stať sa inžinierkou a tiež som nikdy nespívala, že sa presťahujem do USA. Prišlo k tomu tak, že som si všetko lepšie premyslela. Obdivovala som a stále obdivujem Spojené štáty ako krajinu demokracie a slobody, a krajinu s neobmedzenými možnosťami pre každého, kto chce pracovať. Ako som už spomenula, naučila som sa veľmi skoro tvrdo pracovať s cieľom dosiahnuť dobrý výsledok. Verím, že moja cesta uvažovania, práce a pocitov sa spolu s kultúrou vhodne spájajú v mojej novej domovine. Keď mi profesor Krutz z Purdue University poslal e-mail, aby ma požiadal o nástup do Purdue,

Jaro a ja sme sa ešte v ten deň pred večerom rozhodli, že by som to mala robiť. O pol roka neskôr, v auguste 2004, som začala svoju kariéru ako „Maha named Professor for Fluid Power Systems“ na Purdue Univerzite, ktorá je jednou z najlepších technických vysokých škôl v USA. Môj syn Roman sa rozhodol prežiť toto dobrodružstvo so mnou. Chcela by som mu poďakovať za to, že mi statočne pomáhal pri sťahovaní, čo mi umožnilo založiť najväčšie laboratórium hydrostatiky, aké bolo dovtedy na americkej univerzite vytvorené.

Chcem spomenúť ešte jednu osobu, ktorá prispela k môjmu úspechu. Profesor Paciga, ktorý ma učil hydrostatiku, a bol môj školiteľ v doktorandskom štúdiu, bol nielen vynikajúcim učiteľom, ale aj výskumníkom. Bol tiež významným vedúcim pracovníkom. Vždy som obdivovala jeho štýl riadenia a vysokú úroveň produktivity. Žiaľ, už nie je medzi nami. Aj týmto spôsobom by som sa mu chcela dodatočne poďakovať za všetky jeho rady a láskavosť počas môjho štúdia tu v Bratislave.

Je viacero fakúlt, ktoré sa podieľali na mojom vysokoškolskom vzdelávaní. Chcela by som sa poďakovať všetkým, ktoré prispeli k môjmu úspechu.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým mojim predchádzajúcim a súčasným študentom, ako aj členom môjho výskumného tímu za ich vynikajúcu prácu. Som veľmi vďačná, že som dostala také vysoké ocenenie od mojej alma mater. Ďakujem za to všetkým.

Pohľad na predsedníctvo slávnostnej vedeckej rady Sjf STU.

Dňa 20. 10. 2010 slávnostne zasadla vedecká rada Strojníckej fakulty STU v Bratislave. Cieľom tentokrát nebolo schvaľovanie významných dokumentov alebo sledovanie habilitačných a inauguračných prednášok, ale uvítanie hostí z domova a zo zahraničia, ako aj udeľovanie pamätných medailí. Mnohé osobnosti z oblasti vedy, techniky a priemyslu pozdravili Strojnícku fakultu STU a mnohí si zaspomínali aj na študentské roky na svojej alma mater.

Po ukončení slávnostného zasadnutia prišiel na rad aj kultúrny program. Najprv to bola vernisáž obrazov pracovníka fakulty Joze-

fa Tihányiho vo vestibule fakulty. Návštevníci si v príjemnom prostredí mohli podiskutovať, niektorí zaspomínať na študentské časy prežité na fakulte. Po otvorení vernisáže, občerstvení sa už návštevníci presúvali do Istropolisu, kde bol pripravený „Slovenský večer“. Zatancovali folklórne súbory Dolina, Ekonóm, Tanečníce z Lúčnice – seniorky, zaspievali súbory Rodokmeň, Spolok skúsených spevúľ. Na toto kultúrne predstavenie vedenie fakulty pozvalo aj svojich bývalých kolegov, aby si všetci utužili rodinu strojárrov. Po rokoch aj autor tohto článku mohol stretnúť predtým prísnych pedagógov, ale v súkromí veľmi príjemných ľudí. Úlohy moderátora sa s prehľadom zhostil absolvent fakulty a v technickej verejnosti známy Ing. Jozef Hübel.

Ocenenie bývalého pracovníka fakulty, odborníka v oblasti teórie obrábania a nestora vodného motorizmu doc. Ing. L. Herbanského. Ocenenie odovzdáva prorektor STU prof. D. Petrás.

Bývalá prorektorka a odborníčka v oblasti statiky prof. B. Bušová pri preberaní ocenenia od dekana fakulty.

Odborná verejnosť s napätím očakávala 13. medzinárodnú vedeckú konferenciu „Strojné inžinierstvo – ME 2010“. Lákadlom boli predovšetkým prednášky prof. Dr. h. c. Moniky Ivantýšynovej z Purdue University (USA), prof. Wolfganga Hirschberga z TU Graz, prof. Carla Mapelliho z Politecnico di Milano, prof. Priita Kulu z Tallinn University of Technology, prof. Helder C. Rodriguesa z Technickej univerzity v Lisabone, Petra Franka, B.Sc. MA, z University of New South Wales, Austrália. Odpoľudnia pokračovali prednášky v sekciách Aplikovaná mechanika a mechatronika, Automatizácia, meranie a informatika, Výrobné systémy, environmen-

tálna technika a manažérstvo kvality, Výrobné procesy a materiály a Dopravná technika a konštruovanie. Podrobnejšie informácie sú aj na www.sjf.stuba.sk.

Tretí deň výročia osláv sa niesol stále ešte v slávnostnej atmosfére. Spolupráca Strojníckej fakulty STU a Volkswagen Slovakia, a. s. (VW SK) úspešne napreduje. Na študijnom zameraní automobilová produkcia v rámci študijného programu výrobné systémy a manažérstvo kvality sa už zúčastňuje viacero odborníkov z VW SK. Aby sa výučba ešte skvalitnila, s príspevom VW SK sa budujú spoločné laboratóriá. Technické problémy nám znemožnili v danom termíne otvoriť laboratóriá. O ich otvorení sa zmieniame v niektorom z budúcich čísel, lebo budú otvorené v najbližšom období.

Prednášatelia v plenárnej sekcii 13. Medzinárodnej vedeckej konferencie Strojné inžinierstvo – ME 2010.

Na záver osláv 70. výročia výučby na Strojníckej fakulte STU v Bratislave bola repromócia absolventov po 45 rokoch. Dnešní sedemdesiatnici si tak pripomenuli napätie, aké prežívali pred svojimi rodičmi, keď všetci mali okolo 25 rokov.

Fakulta v súčasnosti zabezpečuje 7 študijných programov bakalárskeho štúdia, 12 programov inžinierskeho a 12 programov doktorandskeho štúdia. Organizuje rôzne akcie pre študentov stredných škôl ako Strojárska olympiáda (informácie sú na web stránke fakulty, finále je 10. 2. 2011) a Deň otvorených dverí, pomáhajú študentom nájsť si dobré zamestnanie pomocou akcií ako JobFórum, zaujímavé sú súťaže v študentskej vedeckej konferencii a pod. Súčasné vedenie ďakuje všetkým návštevníkom, spolupracovníkom a priateľom, ktorí prišli na významné výrocie, želá veľa úspechov všetkým absolventom, ktorí šíria dobré meno Strojníckej fakulty Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Marian Králik, prodekan Sjf

Foto: **Tibor Andrejčák**

FCHPT Konferencia o anaeróbných procesoch a bioplyne v Mexiku

Mexiko je pre našinca krajina vzdialená nielen počtom kilometrov, ale aj kultúrne a historicky, a mnohým z nás pri počutí jej názvu napadne maximálne „Viva Zapata!“, tequila, salsa a tacos, tým zasvätenejším možno aj burritos či Popocatepetl. Preto sme privítali konanie triénálneho svetového kongresu o anaeróbných technológiách (12th World Congress on Anaerobic Digestion) v mexickej Guadalupe v dňoch 31. 10. – 4. 11. 2010. Vybrali sme sa do tej diaľky, aby sme prezentovali výsledky našej práce, dosiahnuté pri riešení projektu SK0023 financovaného z Nórskeho finančného mechanizmu, finančného mechanizmu EHP a štátneho rozpočtu SR.

Svoju cestu sme začali v hlavnom meste – Ciudad de México. Bývali sme v hoteli pár blokov od centra. Naše prvé kroky viedli k námestiu Zócalo, ktoré sa bije o titul „najväčšie na svete“ s Červeným námestím v Moskve. Lemuje ho Katedrála Sagrario Metropolitano, prezidentský palác a neďaleko sa nachádzajú zvyšky veľkého aztéckeho chrámu Templo Mayor. Tieto ruiny pripomínajú dávnu slávu aztéckeho mesta Tenochtitlan, ležiaceho kedysi v strede jazera, dobytého španielskymi conquistadormi v roku 1521. Námestie sa pripravovalo na veľký sviatok Día de Muertos – deň mŕtvych. Všade dookola inštalovali stánky s malými expozíciami, vyzdobenými lupeňmi kvetov, lebkami, poprípade celými kostrami. Navštívili sme aj známe Národné múzeum antropológie, v ktorom sa nachádzajú význam-

nás do hotela desať minút pred dohodnutým termínom. V pláne sme mali navštíviť okrem iného Tlatelolco – dnes súčasť námestia Troch kultúr, kedysi dvojica aztéckeho mesta Tenochtitlan, výrobnú strieborných šperkov, Teotihuacán, najväčšie mesto predkolumbovskej Ameriky, s najrozsiahlejšími pyramidálnymi štruktúrami a Baziliku Panny Márie Guadalupskej.

Tlatelolco – na námestí Troch kultúr sa spája kultúra starých Aztékov so španielskym katolicizmom a súčasným Mexikom. Aztécku kultúru reprezentujú ruiny pyramid, ktorú dali zrúcať španielski dobyvatelia a hneď vedľa

nej vybudovali z materiálu pyramidy – sopečného, pórovitého kameňa, prvý katolícky kostol – Santiago de Tlatelolco. Nad nimi sa týči moderná budova Ministerstva zahraničných vecí. Toto miesto je známe aj tzv. Tlatelolco masakrom, keď 2. októbra 1968, pár dní pred začiatkom olympijských hier, dal vtedajší prezident príkaz na strelbu proti protestujúcim študentom. Výsledkom boli desiatky mŕtvych.

Teotihuacán – Mesto bohov patrí medzi najväčšie atrakcie hlavného mesta a snáď aj celého Mexika. Predstavuje komplex viacerých zrúcaných aj zachovaných pyramid a v časech svojej najväčšej slávy malo viac ako 200 000 obyvateľov. Tomuto miestu dominuje pyramída Mesiac a pyramída Slnko, medzi ktorými prechádza Cesta mŕtvych. Zachovalejšia je pyramída Slnko. Na jej vrchol vedie viac ako 300 schodov, niektoré sú poriadne strmé. Na úpäti týchto pyramid sa okrem turistov motala aj kopa neodbytných domácich predavačov, ktorí ponúkali rôzne veci od aztéckych masiek a sošiek z obsidiánu (lávové sklo) cez pončá a sombréra až po písťalky, pískajúce rovnako roztrúžene „El condor pasa“ aj „Ódu na radosť“.

Ďalší deň sme sa letecky presunuli do Guadalupe, kde sa konal kongres – hlavný cieľ našej cesty. Naša malá skupinka prezentovala tri práce. Prednášku na tému „Food waste - the source of biogas production increase in the municipal WWTPs“ a dva poster na tému „Anaerobic treatment of crude glycerol from biodiesel production in lab-scale and fullscale

Tradičná aztécka maska z obsidiánu.

Pyramída Mesiac z pyramid Slnko.

Tlatelolco na námestí za kostolom sa v roku 1968 udial masaker študentov.

Obraz a model aztéckeho mesta Tenochtitlan na jazere na území súčasného hlavného mesta Mexika.

né archeologické a antropologické artefakty z predkolumbovskej éry Mexika, ktoré svedčia o histórii Aztékov, Mayov, Toltekov, Olmekov a mnohých iných kultúr. Medzi najznámejšie patrí Slnčný kameň (Piedra del Sol), tzv. Aztécky kalendár. Cestou do múzea a späť sme vyskúšali aj mexické metro, v ktorom sa za 3 pesos (cca 0,18 Eura) môžete voziť celý deň.

Na ďalší deň sme si najali sprievodcu, ktorý na naše prekvapenie a v rozpore so zvyklosťami bežnými v Latinskej Amerike, prišiel pre

Cesta smrti z pyramid Mesiac vľavo pyramid Slnko.

conditions“ a „Potential of biogas production and utilisation on the Slovak wastewater treatment plants“. Kongresu sa zúčastnilo viac ako 500 účastníkov z celého sveta a rokovania prebiehali v štyroch paralelných sekciách. Prezentované práce nás utvrdili v tom, že výskum, ktorému sa venujeme, patrí k aktuálnym témam a pri riešení problémov anaeróbných procesov a technológií máme čo ponúknuť.

Tanečníci čakajúci na vystúpenie.

Mexickí organizátori kongresu sa snažili nielen o bezproblémový priebeh kongresu, ale aj o to, aby sme v rámci piatich dní jeho trvania spoznali aj niečo z mexickej kuchyne a kultúry. S mexickými hudobníkmi – tzv. mariachi sme sa stretli už v predvečer kongresu na uvítacej recepcii. Štýlovo dopĺňali občerstvenie, ktoré bolo na tento druh podujatí neobvykle bohaté. Okrem mexických špecialít a zákuskov sa podávalo aj pivo, víno a tequila priznaná (čistá) aj nepriznaná (s kolou alebo citrónádou).

Jedno z popoludní sme strávili na tzv. Tequila tour. Išli sme autobusmi asi 50 km na miesto s názvom Casa Herradura, kde

sa vraj vyrába najlepšia tequila na svete. Po ceste sme videli plantáže s modrým agáve – kaktusom, z ktorého sa tequila vyrába. V továrni sme prešli celú technológiu výroby od osekávania listov agáve až po destiláciu. Po zaujímavej exkurzii nasledovalo rovnako zaujímavé občerstvenie. Tequila rôznych druhov „tiekla potokom“, ale popasovali sme sa s ňou so ctou. Pomedzi občerstvenie sa o našu priazeň pokúšali hudobníci mariachi, potom tanečníci a kovboji s lasom. Bol to veľmi príjemný večer, predčasný zlatý klinec programu, ktorý nepredstihol ani Gala dinner nasledujúceho dňa ani exkurzia do pivovaru deň nato.

Príprava na sviatok Dia de Muertos na námestí Zócalo.

Slnečný kameň, tzv. aztécky kalendár.

Mexiko je veľká, zaujímavá krajina a určite sa nedá spoznať za jedenásť dní, ktoré sme tam strávili. Môžeme však povedať, že odteraz pri vypočutí názvu tejto krajiny nám nenapadne už len tequila, salsa a tacos, ale pripomenú sa nám aj farby, vône, chute, melódie, srdeční ľudia, s ktorými sme sa stretli a zaujímavosti, ktoré sme videli.

Igor Bodík, Miroslav Hutňan, Stanislav Sedláček
FCHPT STU

Foto: autori

FEI Projekt NIL-I-004 podporuje spoluprácu medzi národmi

KAIVT FEI STU v Bratislave a Selmerovo centrum na Univezite v Bergene (Nórsko) mohli uplynulé dva roky rozvíjať intenzívnu spoluprácu v oblasti vzdelávania a kryptologického výskumu vďaka nenávratnému finančnému príspevku od Fondu NIL na podporu spolupráce v oblasti vedy a vzdelávania (projekt NIL-I-004). Odborná stránka projektu bola zavŕšená medzinárodnou konferenciou, ktorá sa konala 22. 8. – 26. 8. 2010 na Smolenickom zámku.

Okrem riešiteľov projektu z Nórskej a Slovenskej strany na konferenciu prijali pozvanie viacerí vynikajúci zahraniční prednášatelia: Viktor Fischer (Laboratoire Hubert Curien, Université Jean Monnet, Saint-Étienne, France), Peter Horák (Interdisciplinary Arts&Sciences, University of Washington at Tacoma, USA), Cees

Jansen (Delta Crypto, Netherlands), Štefan Porubský (Institute of Informatics, Czech Academy of Science, Prague, Czech Republic) a Michal Šrámka (Department of Computer Engineering and Maths, Universitat Rovira i Virgii, Spain). Okrem pozvaných prednášok boli zreferované

Prednášky prebiehali v komornej atmosfére poľovníckeho salónika.

príspevky riešiteľov projektu (z toho 3 príspevky so spoluautormi z nórskej aj slovenskej strany), ktoré vznikli v rámci riešenia projektu. Najkvalitnejšie príspevky boli publikované v 45. vydaní časopisu Tatra Mountains Mathematical Publications pod názvom NILCRYPT:10.

Atmosféru konferencie kultúrne pozdvihol Ing. Jókay vybranými klavírnymi skladbami.

Účastníci konferencie na spoločnej fotografii pred Smolenickým zámkom.

ných otázkach, ale aj o celkových podmienkach pre vedu a vzdelávanie v Nórsku i na Slovensku, a o ďalších možnostiach spolupráce. Obzvlášť nás teší, že odborného aj spoločenského programu sa mohli zúčastniť aj ôsmi študenti doktorandského štúdia, vďaka čomu sa zlepšujú ich šance na odborný rast a možnosti zapojiť sa do aktuálneho medzinárodného výskumu.

Konferencia bola zavŕšená slávnostnou večerou. Projekt oficiálne uzavreli koordinátor projektu NIL-I-004 prof. Otokar Grošek a koordinátor za nórsku stranu prof. Tor Helleseth. Prof. Grošek zhodnotil prínos projektu a zvlášť poďakoval pozvaným prednášajúcim za ich účasť a odborný vklad. Prof. Helleseth poďakoval organizátorom konferencie, najmä prof. Grošekovi a jeho tímu za zvládnutie náročnej úlohy administrácie projektu. Koordinátori vyjadrili túžbu, aby spolupráca a priateľské vzťahy pretrvávali aj do budúcnosti.

Michal Mikuš, Pavol Zajac
FEI STU
Foto: **Štefan Porubský**

Odborný program konferencie bol doplnený aj kultúrnym a spoločenským programom. Zahraniční hostia boli nadšeným prostredím a atmosférou zachovaného Smolenického zám-

ku, ako aj históriou a muzeálnymi exponátmi na hrade Červený kameň, ktorý sme spoločne navštívili. V kuloároch konferencie účastníci diskutovali nielen o spoločne riešených odbor-

SvF Keď je motto súťaže „Mluvit o hudbě je jako tančit o architektuře“

Dňa 20. 10. 2010 uskutočnila Katedra PSA SvF exkurziu do Plzne spojenú s prednáškou v rámci 16. ročníka študentskej súťaže XELLA. Témou tohtoročného ročníka súťaže bola Koncertná sieň pre Plzenskú filharmóniu ako prístavba k existujúcej stavbe Českého rozhlasu v Plzni, s výstižným mottom súťaže „Mluvit o hudbě je jako tančit o architektuře“ (Ondřej Kukul – skladateľ, dirigent a huslista).

Budova Českého rozhlasu v Plzni má ojedinelú a výnimočnú konštrukciu rozhlasových štúdií, ktoré majú samostatný základ, a sú nielen dispozične, ale aj konštrukčne oddelené od hlavnej budovy. Počas exkurzie sme si pozreli nielen priestorové členenie stavby, ale aj interiér a okolie budovy.

Priame vysielanie z Českého rozhlasu začalo z Plzne za dramatických okolností, počas ukončenia druhej svetovej vojny, správou o oslobodení. Počnúc týmto závažným okamihom sa sled dejín vinie celou budovou rozhlasu – či už krytmi v suteréne určenými na ochranu obyvateľov, ako aj miešaním štýlov jednotlivých prvkov interiéru alebo tiež múzeom rozhlasu na vyššom poschodí.

Stavba Českého rozhlasu v Plzni je pozoruhodná aj tým, že od ukončenia prvej etapy v roku 1947 a druhej etapy v roku 1953 je stále

plne funkčná bez výrazných rekonštrukcií. V rámci pôvodného projektu sa počítalo aj s výstavbou tretej etapy, kde by sa nachádzala koncertná sála. Do dnešného dňa sa však návrh nezrealizoval. Nakoľko mesto Plzeň sa úspešne uchádzalo o titul Európske hlavné mesto kultúry 2015, myšlienka dostavby sa stáva práve v nastávajúcom období aktuálnou a môže tak

poskytnúť tejto stavbe novú tvár. Táto úloha však nie je ľahká. V lokalite, v ktorej sa budova nachádza je situovaný mestský park. Návrhy prístavby k funkcionalistickej budove rozhlasu vo vzťahu k danej lokalite umožňujú naozaj mnoho zaujímavých riešení. Najzákladnejším predpokladom správneho návrhu stavby je teda dokonalé poznanie vzťahov okolia navr-

hovanej stavby. V projekte pôjde o hľadanie spôsobu, ako vhodne a nenásilne umiestniť dostavbu k budove, aby vytvorila jednoliaty celok stavby, ktorá je už teraz zapísaná aj v zozname UNESCO.

Záverom možno skonštatovať, že exkurzia nám poskytla mnoho cenných informácií, po-

strehov a poznatkov, ktoré v budúcnosti určite pozitívne ovplyvnia návrhy dostavby každého zo zúčastnených.

Martin Dubiny, Matúš Grega-Jakub
SvF STU

FIIT ACM Student Research Competition Grand Finals 2010

Svet sa asi netočí len okolo počítačov a softvéru, ako by si niektorí z nás mohli myslieť. Veci tak samozrejme pre nás, nemusia byť druhým vôbec známe. Asi také bolo ponaučenie z príletu do San Franciscu na udeľovanie cien celosvetovej profesijnej spoločnosti informatikov ACM. Reakcia inak milého pracovníka pasovej kontroly na to, že idem na ACM Awards Banquet sa totiž stretla s nepochopením: „ACM? What's that? Never heard of them...“, čo aj mňa prinútilo sa nad tým celým zamyslieť. Tváril by sa rovnako nechápavo na odpoveď, že idem na udeľovanie Nobelovej ceny Kráľovskou akadémiou? Spoločnosť ACM totiž každoročne udeľuje viacero cien z oblasti informatiky, medzi inými aj cenu Alana Turinga, ktorá predstavuje práve obdobu Nobelovej ceny v IT. Musím však priznať, že ani ja nepoznám profesijné spoločnosti napr. colníkov či ďalších profesií.

sa mi podarilo uspieť a postúpiť do svetového finále súťaže, ktoré bolo realizované korešpondenčnou formou. Po dlhšej dobe čakania nakoniec prišla úžasná správa o získaní druhého miesta vo finále spolu s pozvánkou na udeľovanie cien do San Franciscu.

Na samotnom bankete som vychutnával okrem slávnostnej atmosféry a dobrého jedla aj večerné šaty svojej školiteľky a v duchu si hovoril, že by určite zvýšili povestne nízku účasť na prednáškach :). Súčasne som (ne)trpezlivo čakal na vyhlásenie víťazov celosvetovej študentskej vedeckej súťaže ACM SRC. So záujmom som pozoroval udeľovanie najrôznejších cien, diplomov a štipendií prezidentkou ACM – Wendy Hall, a dumal nad tým, kam až to je vlastne možné v informatike dotiahnuť (a po koľkých rokoch). Prestížnu cenu Alana Turinga sponzorovanú

Moja veľká chvíľa prišla čoskoro.

Golden Gate Bridge, večne zahalený v hmle, bol celý viditeľný a úplne bez hmly.

Samotná cesta do finále viedla cez účasť na konferenčnom kole súťaže, kde som pri konferencii Hypertext 2009 v Turíne prezentoval svoju prácu a prínosy pred odbornou porotou. Napriek tvrdej konkurencii z blízkeho i ďalekého východu,

250 tisíc dolármi získal Charles P. Thacker zo spoločnosti Microsoft za svoju pioniersku prácu v oblasti hardvéru – návrhu a realizácie prvého moderného osobného počítača a tiež príspevky v oblasti Ethernetu a Tablet PC.

Moja veľká chvíľa prišla čoskoro, keď na pódium pozvali všetkých víťazov ACM SRC a slávnostne nám odovzdali zarámované diplomy. S mojou prácou, zameranou na personalizované prieskumné vyhľadávanie vo webe so sémantikou, sa mi podarilo získať druhé miesto v kategórii starších študentov. Ďalšie ocenené práce z USA, Kórey a Brazílie sa venovali napr. návrhu efektívneho opisu politiky zabezpečenia súkromia na webe, podpore spracovania trojrozmerných modelov, refaktoringu aspektovo-orientovaného kódu, či zefektívneniu dopytovania do databáz.

Na záver musím priznať, že banket v skutočnosti ubehol veľmi rýchlo. Pobyt v USA som však využil aj na spoznávanie Kalifornie. Navštívil som obrovské sekvojovce v Yosemite národnom parku a doniesol si aj dva stromčeky z parku Muir woods. Navyše posledný deň môjho pobytu bol skutočne výnimočný tým, že svetoznámy most Golden Gate Bridge, večne zahalený v hmle, bol celý viditeľný a úplne bez hmly, čo dokonca aj mnohí okolostojáci domáci Američania označili za niečo, čo dovtedy nezažili.

Michal Tvarožek, FIIT STU
Foto: Archív M. Tvarožka

Sociálna sieť pomáha šíriť dobro.

Zabavte sa v aute vďaka modernému multimediálnemu systému.

FIIT Noc výskumníkov z pohľadu FIITkárov

Dňa 24. septembra 2010 sa na Slovensku už po štvrtý krát konala Noc výskumníkov – podujatie, ktorého cieľom je prekonávať bariéru medzi vedcami a zvyškom spoločnosti. Aby mala šancu vidieť „ľudskú stránku“ vedy a vedcov čo najširšia verejnosť, konalo sa toto podujatie okrem iného aj v nákupnom centre Avion v Bratislave. Samozrejme, na tejto akcii nesmeli chýbať vedci zo Slovenskej technickej univerzity – a medzi nimi aj my – FIITkári. Obsadili sme viaceré prezentačné stanovištia, venujúce sa rôznym odvetviam našej práce. Na každom stanovišti sa malí aj väčší návštevníci dozvedeli čo-to o našich projektoch a ich technickom pozadí. Neostalo to však len pri vysvetľovaní. Každý z prezentovaných projektov si mali možnosť odskúšať, a ak chceli navyše získať pečiatku do ich súťažného háčku, museli dokázať, že dávali pozor, zodpovedaním otázky alebo vyriešením drobnej úlohy.

Na stanovišti prezentujúcom softvérový futbal si mohli návštevníci pozrieť, aké náročné je ovládať robotické (ale vlastne i ľudské) telo. Tiež však mohli vidieť, čo by dokázala umelá inteligencia, keby sa vedela zbaviť obmedzení robotického tela – softvéroví futbalisti sa správajú a hrajú ako živí – spolupracujú, nahrávajú si, útočia a bránia.

Návštevníci si mohli tiež vyskúšať, ako sociálna sieť môže pomáhať šíriť dobro – stačí sa zaregistrovať a ponúknuť, čo máte doma zbytočné a chcete to posunúť iným, ktorí by to mohli potrebovať. Všetko je pritom úžasne jednoduché – na mape sa vám zobrazia ponuky a požiadavky, ktoré sú kvám najbližšie, vidíte, čo ponúkajú vaši priatelia, a pri vzdialenejších položkách si viete zabezpečiť ich dopravu až k vám. Prácu v pozadí tohto projektu vykonal tím štyroch chalanov z FIIT plus ich vedúceho – návštevníci mali možnosť dozvedieť sa od nich všetko o projekte a jeho pozadí a, samozrejme, systém si odskúšať na vlastnej koži.

Pri stánku s malou google hrou (Little google game) si mohli skúsiť, aké to je „hľadať ihlu v kope sena“ v prostredí internetu. Kto sa pridá a pomôže správne hľadať, môže nielen vyhrať hru, ale aj

pomôcť pri náročnej úlohe zisťovania vzťahov medzi rôznymi slovami a pojmami.

Veľkému záujmu malých, no najmä väčších návštevníkov, sa tešili aj študenti prezentujúci multimediálne zariadenie určené pre cestujúcich v autách a autobusoch. Každý cestujúci si môže pozrieť svoj obľúbený film, zahrať obľúbenú hru, alebo pustiť hudbu podľa vlastného gusta. Ako sa takéto niečo technicky realizuje? Čo všetko by ešte takýto systém mohol dokázať a na čo by sme ho mohli využiť? Toto všetko ste sa mohli dozvedieť pri ich stánku.

Keby ste náhodou chceli zachrániť svet, a napriek prezentácii spomínanej pár riadkov vyššie by ste ešte stále nevedeli, ako na to, mali ste sa určite zastaviť pri stánku so zelenou hrou – The green game. Táto webová hra je určená pre malých i veľkých hráčov, a jej úlohou je postaviť a spravovať „zelené“ mesto – mesto, v ktorom sa ľuďom žije dobre, mesto, ktoré dýcha, neprodukuje nebezpečné odpady, nepoužíva škodlivé technológie, a na ktoré by bolo v dnešnom svete radosť pozrieť. Samozrejme, hráči pri tom môžu spolupracovať, pomáhať si, uzatvárať obchody, vytvárať nové technológie. Pozitívny vplyv na hráčov je zrejмый – okrem úsmevu na tvári táto hra dodá aj cenné vedomosti o životnom prostredí, efektívnych spôsoboch ako ho chrániť, a naučí hráča, že nie všetko je na prvý pohľad také jednoduché, ako sa môže zdať...

Na prechádzke priestormi, ktoré ešte len budú postavené, sa mohli návštevníci ocitnúť, ak sa zastavili pri stánku prezentujúcom virtuálnu prechádzku novou budovou FIIT. Výsledok tímového projektu ponúka možnosť poprechádzať sa v trojrozmernom modelovanom priestore našej novej budovy. Zároveň študenti prezentovali, akým spôsobom sa takýto model pripravuje, čo všetko je potrebné spraviť, aby sme sa mohli vo virtuálnom priestore hýbať, a ako sa to všetko dá urobiť tak, aby sme si to mohli pozrieť dokonca aj z domu. Ak ste sa teda na noci výskumníkov nestihli poprechádzať alebo by ste si to chceli zopakovať, stačí kliknúť na <http://stavba.fiit.stuba.sk/virtual/FIIT>

Domáce meteorologické stanice, vývojové systémy pre špeciálne počítače a model riadenia svetelnej križovatky si mali návštevníci možnosť pozrieť pri stánku prezentujúcom vnorené systémy. Okrem sledovania aktuálneho stavu, ako aj celodenného priebehu hodnôt teploty, vlhkosti vzduchu, atmosférického tlaku a svetelnosti v nákupnom centre, si mohli pozrieť aj vnútro takýchto systémov, pochopiť, ako fungujú a skutočne si ich aj chytiť do ruky. Pri modeli svetelnej križovatky mohli pochopiť, aké náročné je niekedy riadiť dopravu, aké by bolo pohodlné, keby sme mali inteligentné križovatky a vozidlá s prednostným právom jazdy a prečo je dobré zastať na červenej tesne pred semaforom.

Domacia meteorologická stanica a iné počítače, ako ich nepoznáte.

Za celý deň sme zvedavým návštevníkom rozdali rádo vo stovky odtlačkov pečiatok a zodpovedali asi tak tisíc otázok. Naša snaha však nebola márna, podarilo sa nám presvedčiť návštevníkov, že veda môže byť aj zábavná, že študovať sa oplatí, že vedci sú vlastne milí ľudkovia, a že aj v súčasnosti má zmysel vyvíjať, tvoriť a vylepšovať. Niektorým malým návštevníkom sa páčilo dokonca natoľko, že podávali suverénne vyjadrenia ako napríklad: „Pôjdem na vašu školu.“ Aj vďaka takýmto milým zážitkom sme veľmi radi, že sme sa mohli tejto akcie aj tento rok zúčastniť a reprezentovať našu fakultu a univerzitu.

Mária Pohronská, študentka FIIT STU

Foto: Michal Michel

FIIT Web, palica na štát

Tí, čo veria, že web môže pomôcť ako mechanizmus verejnej kontroly a môže taktiež niečo zmeniť, nesedeli jeden októbrový víkend doma. Stretli sa na akcii Aliancie Fair-play a snažili sa nájsť nové pohľady na verejne dostupné dáta, pochopiť toky financií v súvislosti s personálnymi vzťahmi v našom štáte. A mnohí pri tom krútili hlavami, mnohým padali sánky z toho, na čo natrafili. V konečnom dôsledku smutné dáta však zabezpečili krásne dva dni pre skupinu šikovných a nápaditých ľudí.

Čo je to za udalosť?

Aliancia Fair-play sa inšpirovala rokmi overeným konceptom, ktorý po celom svete spája ľudí aspoň na krátke obdobie, kde spoločnými silami vytvárajú niečo hodnotné na danú tému. Na HackDay, na ktorom sme sa zúčastnili, nezáležalo na tom čo viete, prispieť mohol každý, od tých čo radi rozprávajú a sťažujú sa na politikov, až po programátorov. Pre týchto nadšencov boli pripravené priestory, jedlo, ale hlavne dáta, ktoré boli predmetom skúmania počas dvoch dní.

Úlohou nás zúčastnených bolo vytvoriť niečo zaujímavé a prezentovať to porote. Porota potom zoradila projekty od výborných až po tie najlepšie a aliancia, spolu so sponzormi odmenila tvorcov. Odmena, celkom 1100 eur, bola motivátorom pre tie najšialenejšie nápady. Nepísanými motivátormi však boli aj zábava, pocit užitočnosti a jedlo.

Čo sme urobili?

My, tím z FIIT (Michal Barla, Jakub Šimko, Tomáš Kramár a Dušan Zeleník), sme boli najprv iba štyria doktorandi, a teda programátori. Naše sympatické tváre a nálepky na hrudi s nápisom „programátor“ však, podobne ako svetlo láka hmyz, prilákali i ďalšie osoby ženského pohlavia, ktoré sa k tímu pridružili. Tím, už vo veľkosti sedem osôb začal intenzívne analyzovať dáta a „brainstormovať“ čo s nimi.

Brainstorming alebo búrka nápadov.

Zo zoznamu nápadov, ktorých bolo napokon na rozdávanie, sme vybrali jeden, ktorý stál za tú dvojdňovú námahu. S vtipnou analógiou investovania do fondov sme sa rozhodli ukázať výnosnosť sponzorovania politických strán. Ako sa prejavuje táto výnosnosť? Na odpúšťaní daní, cla či verejných obstarávaníach a podobne.

Dáta, ktoré sme dostali k dispozícii obsahujú údaje o sponzoroch politických strán za niekoľko rokov. Taktiež však vieme nájsť údaje o výhodách, ktoré sponzori získali. Okrem priameho napájania sme využili aj sociálnu sieť obchodného registra foaf.sk. Takto sme objavili aj výhody, ktoré neboli priamo udelené sponzorom. Výhody tak mohli ísť spolujateľom firiem vyšetrovaného sponzora alebo do iných firiem patriacich sponzorovi.

V rámci časových možností sme vytvorili webovú aplikáciu, kde podobne ako pri investičných fondoch môže zvedavý daňový poplatník získať komplexnú informáciu o „výnosnosti“ jednotlivých politických fondov.

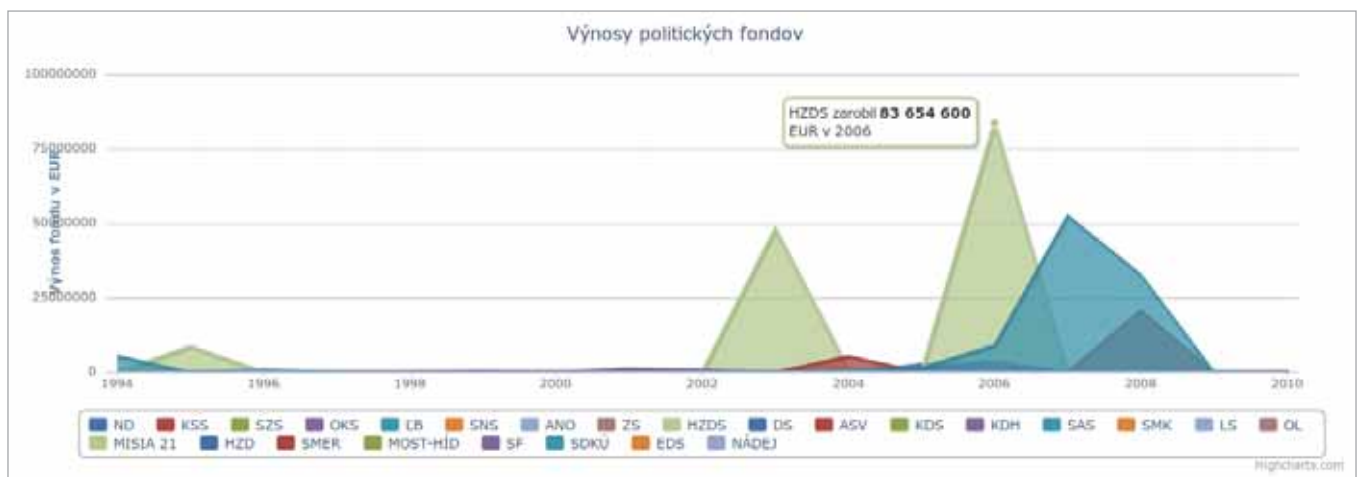
Samotnému zobrazeniu na webe predchádzalo komplikované čistenie a mapovanie dát.

Jediný problém je, že nevieme sprostredkovať samotnú investíciu :). Na to je už potrebné mať známosti a priateľov. Na novej verzii však pracujeme, aj keď neveríme, že táto možnosť pribudne.

Prezentácia nášho projektu pobavila prizeraúcich a tiež porotu. Dosahtnutý stav webovej stránky postačil na to, aby naša práca bola ocenená na prvom mieste. Zaujímavá výhra, ktorej súčasťou bol aj priestor na umiestnenie nášho výtvoru na webe, podporila našu potrebu pracovať na tomto nápade ďalej.

Čo robili ostatní?

Na akcii sme, samozrejme, neboli sami. Kopa múdrych hláv pracovala na svojej verzii palice na štát, ktorá vôbec nemusela mať podobu interaktívnej webovej aplikácie. Niektorí dokonca vytvorili jednoduchú prezentáciu s informáciami, ktoré objavili, keď sa prehrabávali tabuľkami a spravili z nich zaujímavé štatistiky. I takéto projekty boli ocenené, čo môže motivovať úplne všetkých, aby svoje šťastie a šikovnosť uplatnili v ďalších ročníkoch.

Niektoré tímy sa snažili spracovať informácie o darovaní 2 % z daní, aby buď ukázali ako vznikajú nadácie využívajúce túto výhodu pod záštitou veľkých dane platiacich spoločností, alebo ako peniaze putujú do rôznych regiónov Slovenska. Objavené znalosti prezentovali na mashupoch s mapou Slovenska a v rôznych zaujímavých grafoch.

Zaujímavým bol tiež projekt venovaný „kolaboratívnej“ analýze zmlúv, ktoré sa postupne zverejňujú na vládnom webe. Tieto zmluvy sú na jednom mieste dostupné prostredníctvom webovej stránky a obyčajní ľudia tak spolu s expertmi v danej oblasti môžu robiť poznámky a komentovať zmluvy. Výsledkom by malo byť ohodnotenie zmlúv ako nevýhodné alebo výhodné.

Medzi iné projekty zaraďujeme aj náš druhý projekt, pretože nevznikal priamo na mieste. Prezentovali sme webovú stránku, ktorá využíva dáta stiahnuté zo stránky Národnej rady Slovenskej republiky. Náš výtvar prezentuje našich poslancov a informácie, ktoré musia byť podľa zákona zverejnené. Tu si môžu voliči vyhľadávať v rôznych štatistikách od účasti na hlasovaniach, cez aktivitu poslancov až po precestované kilometre za vládne financie. Publikum najviac ocenilo vyhľadá-

Vyhlasovanie výsledkov. Zľava: Dušan Zeleník, Jakub Šimko, Michal Barla a Tomáš Kramár.

vania v prepisoch z rokovaní poslancov. Tu sa stali populárne niektoré výroky poslancov aj z dôb minulých. Pamätáte na „tárajov a gágajov“? Verili by ste, že „orálny sex“ je témou rokovania? Nuž toto a mnohé iné (ne)môžete v prepisoch prostredníctvom tohto, zatiaľ nezverejneného projektu nájsť.

Čo bude nabudúce?

Aliancia Fair-play sa veľmi tešila práci, ktorá bola urobená so získanými dátami. Tie však potrebujú menšie úpravy a veľa uprato-

vania. Ďalšie, zrejme nesúťažné stretnutie by vraj malo byť venované práve upratovaniu. Odmenou bude občerstvenie, zábava a dobrý pocit. Okrem takýchto nesúťažných stretnutí však bude určite aj ďalšie súťažné. Možno už s krajšími dátami, možno s inou témou, ale určite s množstvom šikovných ľudí a nápadov. To znamená, že my určite prídem. A čo vy?

Dušan Zeleník
študent FIIT STU

Foto: Archív Aliancie Fair-play

SjF Strojnícka fakulta na „Journée Internationale“ v INSA Lyon

INSA Lyon, založená v roku 1957, patrí medzi najlepšie univerzity v Európe, a vo Francúzsku patrí k najlepším v oblasti spolupráce s priemyslom. Dohoda medzi Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave a INSA Lyon o mobilítach študentov a zamestnancov bola podpísaná už v roku 1999. Odvtedy je na Strojníckej fakulte záujem prehľbovať túto spoluprácu, lebo jedným z troch hlavných nosných oborov na INSA Lyon je strojárstvo. Zástupcovia INSA Lyon sa naposledy na jar tohto roku zúčastnili na Informačnom dni Strojníckej fakulty v rámci Medzinárodného dňa mobilít.

Univerzita INSA Lyon organizovala tento rok už 13. ročník Medzinárodného dňa mobilít. Jeho cieľom bolo informovať o mobilítach, výmenných programoch a výskume študentov a pracovníkov z partnerských univerzít. Na tomto podujatí 21. 11. 2010 sa zúčastnil i zástupca Strojníckej fakulty STU doc. Ing. Jozef Antala, PhD.

Konferencia prebiehala súbežne v niekoľkých miestnostiach rozdelených podľa geografických oblastí (Stredná a Východná Európa, Severná Európa, Južná Európa, Severná

Amerika a Austrália, Latinská Amerika, Ázia) za prítomnosti veľkého množstva študentov, ktorí majú záujem o štúdium v zahraničí.

V skupine Stredná a Východná Európa z pôvodne prihlásených vystúpil iba zástupca Strojníckej fakulty STU v Bratislave, dvaja zástupcovia z Nemecka a dvaja zástupcovia z Poľska. Všetky prezentácie odzneli vo francúzskom jazyku.

V našej prezentácii sme predstavili Slovensko, Bratislavu a Slovenskú technickú univerzitu. Podrobne sme poslucháčov oboznámili s podmienkami a možnosťami štúdia na bakalárskom, inžinierskom a doktorandskom stupni štúdia, a s potenciálom Strojníckej fakulty STU pre spoluprácu v oblasti výskumu. Popoludní boli otvorené tematické výstavné stánky jednotlivých krajín, kde prebiehali priamo stretnutia a diskusie so študentmi. Prekvapivo veľký záujem bol o štúdium v krajinách Strednej a Južnej Ameriky, čo je podmienené rozšírenou znalosťou španielskeho jazyka vo Francúzsku. Okrem hlavného cieľa – spropagovať možnosti štúdia pre študentov na Strojníckej fakulte STU v Bratislave

Diskusia so študentmi pri výstavných stánkoch.

a zviditeľniť túto fakultu a univerzitu, sme sa snažili nadviazať i osobné kontakty a ďalšiu spoluprácu v oblasti podávania spoločných projektov.

Jozef Antala
SjF STU

SvF Vodohospodárska výstava AQUA 2010

V dňoch 21. – 23. 9. 2010 sa v priestoroch Expo Center, a. s., v Trenčíne uskutočnil už 17. ročník medzinárodnej výstavy vodného hospodárstva, hydroenergetiky, komunálnej techniky a ochrany životného prostredia AQUA 2010. Zamestnanci Katedry zdravotného a environmentálneho inžinierstva Stavebnej fakulty STU a členovia Slovenského národného komitétu IWA aktívne spolupracovali na príprave výstavy ako odborný garanti a boli organizátormi sprievodných podujatí prebiehajúcich počas výstavy AQUA 2010.

Jedným z týchto podujatí bola súťaž o najlepší exponát spomedzi vystavovateľov pod názvom „Zlatá AQUA“. Do súťaže sa mohol prihlásiť každý vystavovateľ. Podmienkou bolo, aby súťažný exponát bol novinkou v oblasti vodného hospodárstva, a bol využiteľný na Slovenskom trhu. Súťaž prebiehala v dvoch kategóriách. Súťaž o najlepší vystavený výrobok a najlepšíu technológiu. Jednotlivé exponáty hodnotila hodnotiacia komisia zložená z ôsmich odborníkov z oblasti vodného hospodárstva. Členovia komisie pozorne preštudovali materiály týkajúce sa súťažných exponátov, zhodnotili jednotlivé výrobky a technológie, a pred otvorením výstavy skontrolovali, či boli splnené všetky podmienky súťaže. Na slávnostnom otvorení výstavy

za prítomnosti mnohých významných osobností z oblasti vodného hospodárstva, vystavovateľov a odbornej verejnosti boli vyhlásené výsledky súťaže. Ocenenia víťazom odovzdal predseda Slovenského národného komitétu IWA prof. Ing. Jozef Kriš, PhD., spolu so štátnym tajomníkom Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja RNDr. Martinom Ružinským, PhD.

Cenu Milana Topoliho prevzal prof. Ing. Jozef Kriš, PhD.

Počas slávnostného otvorenia výstavy bola udelená Cena Milana Topoliho za celoživotný prínos vo vodnom hospodárstve na Slovensku. V tomto roku bol ocenený prof. Ing. Jozef Kriš, PhD., ktorý celý svoj profesionálny život venoval práci v oblasti vodného hospodárstva, a výraznou mierou prispel k jeho rozvoju najmä v oblasti získavania, úpravy a distribúcie pitnej vody. Bol zakladajúcim členom Slovenského národného komitétu IWA a je jeho dlhoročným predsedom. Spolu s Ing. Milanom Topolím stál pri zrode medzinárodnej výstavy AQUA v Trenčíne. Každoročne sa podieľa na príprave a zabezpečuje odbornú garanciu samotnej výstavy a jej sprievodných podujatí, ako súťaže Zlatá AQUA a odbornej konferencie AQUA. Ocenenie prof. Ing. Jozefa Kriša, PhD., nás teší o to viac, že je našim spolupracovníkom na Katedre zdravotného a environmentálneho inžinierstva, výborným pedagógom, vedeckým pracovníkom, ktorý odovzdáva svoje odborné vedomosti nielen svojim študentom, ale aj mladším kolegom.

Ivana Mahříková
SvF STU

FCHPT Z návštevy v Ruskej federácii

Tento rok v júli sme desiat z účastníkov kurzu ruského jazyka, ktorý prebieha na Katedre jazykov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie, prvýkrát podnikli pod vedením Ing. Márie Vrábelovej zaujímavý kultúrno-vzdelávací pobyt v Ruskej federácii ako nevedné ukončenie kurzu.

Cieľom pobytu bolo absolvovanie kurzu ruského jazyka na Jazykovom inštitúte A. S. Puškina v Moskve. Za účasti ruského lektora sme nielen zdokonalili svoje jazykové znalosti, ale dozvedeli sme sa aj množstvo zaujímavostí o kultúre a mentalite obyvateľov. Po každodenných povinnostiach sme trávili čas spoznávaním pamiatok Moskvy, ktorá vždy niečím prekvapila. Tradične sme nevynechali vo svojich prehliadkach napríklad: najznámejší takmer rozprávkový Chrám Vasilija Blaženého alebo Chrám Krista Spasiteľa, Červené námestie, Kremel, prechádzku po Arbate plnom maličkých obchodíkov plných suvenírov, Treťjakovskú galériu, či vyhladku na panorámu Moskvy z Vrabčích hôr a množstvo ďalších nevedných miest. Samozrejme, sme sa nevyhli spoznaniu tradičnej ruskej kuchyne, ale i ukážke divadla v podobe predstavenia tragikomé-

die Višňový sad od Antona Pavloviča Čechova. Dokonca, naskytla sa príležitosť „znovuobjavenia pocitu družby“ s našimi východnými bratmi v podobe súkromnej návštevy u nových priateľov na chate neďaleko Moskvy. Okrem spoznania nehynúcej pohostinnosti, ktorou sú Rusi známi, nás naučili pripravovať typické ruské jedlo, ako napríklad známe „šašliky“. Program bol nielen zábavný a poučný, ale zahŕňal i pár chvíľ športovania pre nás prevažne technicky vzdelaných ľudí. Bola to vynikajúca bodka za pobytom v Moskve, so všetkým čo k tomu patrí.

Po týždni strávenom v Moskve sme sa presunuli vlakom do St. Peterburgu, kde sme strávili nádherné tri dni. U nás známy skôr ako Petrohrad, či u skôr narodených ako Leningrad očaril svojimi bielymi nocami, ktoré sprevádzalo tradičné predstavenie otvárania mostov uprostred noci na rieke Neve, ďalej slávna galéria Ermitáž v Zimnom paláci, Chrám Sv. Izáka alebo nemenej slávna vojnová loď Aurora, ktorú nemožno vynechať. Toto nevedné mesto na vode dýchajúce históriou už nesie znaky európskej kultúry. Bola to predzvesť blížiaceho sa domova. Po neopakovateľných troch dňoch

v Petrohrade sme sa vrátili späť na Slovensko s množstvom zážitkov, nakúpených suvenírov, nevynímajúc istú nie menej známu liehovinu, a s plnými pamäťovými kartami vo svojich fotoaparátoch.

Ivana Palkovičová
FCHPT STU

Vhodnou upútavkou akcie bolo vystavenie novučičkého VW Touareg. Možno aj preto mal Ing. M. Khúna plne obsadenú poslucháreň.

SjF Projekt IngA opäť na Strojníckej fakulte

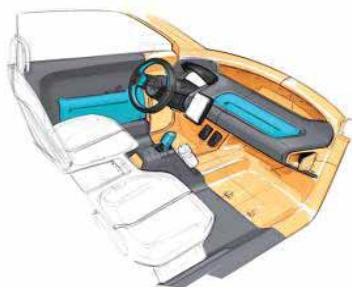
Stalo sa už tradíciou, že výber budúcich spolupracovníkov Volkswagen Slovakia, a. s., (VW SK) sa začína v každom akademickom roku na Strojníckej fakulte STU v Bratislave. Komunikácia začína už počas štúdia, keď si študenti okrem absolvovania praxe, budú môcť vybrať a realizovať bakalárske a diplomové práce priamo v závode. Náborová akcia s priliehavým názvom IngA – Inžinier v automobilovom priemysle sa uskutočnila 13. 10. 2010 a ako vždy bola rozdelená na niekoľkých etáp.

Najväčší nápor sme očakávali v 1. etape, keď bola ohlásená prednáška *Proces vzniku produktu v koncerne VW*. Aby sme akciu ešte viac spropagovali, pred fakultou zaparkoval novučičký Volkswagen Touareg a kompetentný pracovník ochotne vysvetľoval rôzne konštrukčné riešenia, ovládanie technických vymožeností, zmeny oproti predchádzajúcemu modelu a pod. Po dvoch návštevách predsedu predstaviteľstva Dr. A. Tostmanna, člena predstaviteľstva Ing. J. Holečka, mal tento krát hlavnú odbornú prednášku náš absolvent Ing. Miroslav Khúla z manažmentu produktu New Small Family.

Prednáška bola veľmi dobre orientovaná na technické riešenia nových produktov. Prednášateľ podrobne analyzoval riešenie emisií v pripravovaných nových modeloch, chemické procesy vo výfukovom potrubí, úroveň, na ktorú sa znižujú emisie, a nevyhol sa ani problematike hybridných pohonov. Obava, že poslucháreň bude poloprázdna, sa vôbec nenaplnila. Študenti pre veľký záujem dokonca sedeli aj na schodoch posluchárne S4 vynovenej s podporou VW SK.

IngA- „Inžinier v automobilovom priemysle“

- I. 2007/2008
- II. 2008/2009
- III. 2009/2010
- IV. 2010/2011

Program IngA na Strojníckej fakulte.

Po ukončení odbornej časti predstavila ďalší program akcie Ing. K. Petruľáková, ktorá pozvala študentov do Volkswagen Slovakia, a. s., (akceptovaných bolo prvých 25 prihlásených) a zároveň zdôraznila potrebu ovládania cudzích jazykov, predovšetkým nemčiny a angličtiny. Aby program nebol náročný po fyzickej ani po psychickej stránke, bol rozvrhnutý do dvoch dní. Dňa 28. 10. 2010 sa začínalo o 13. 30 a po krátkom uvítaní a vyriešení organizačných záležitostí si polovica študentov prezrela montáž vozidiel a druhá polovica navštívila testovaciu dráhu, aby sa nakoniec všetci oboznámili s celým procesom výroby auta. Na druhý deň sa začalo hneď od rána. Tentoraz sa polovice študentov pri prehliadkach vymenili, potom spolu navštívili tréningové

a tzv. lean centrum, a po dobrom obede sa oboznámili v skúšobnom centre so zložitou elektronikou vozidiel.

Cieľom tejto akcie bolo sprostredkovať študentom efektívnou a zážitkovou formou spojenie teórie s praxou. Akcia sa študentom páčila a asi preto všetci prejavili záujem o prax vo VW SK. Ponecháme teraz na nášho partnera, aby mal šťastnú ruku pri výbere tých najlepších študentov. Akcia bola súčasťou veľmi úspešne sa rozvíjajúcej spolupráce medzi Volkswagen Slovakia, a. s., a Strojníckou fakultou STU v Bratislave.

Marian Králik
prodekan SjF

SvF ISARC 2010 v Bratislave

V lete sa v hoteli Crowne Plaza v Bratislave uskutočnilo 27. medzinárodné sympóziu o automatizácii a robotizácii v stavebníctve (International Symposium on Automation and Robotics in Construction). Toto medzinárodné uznávané sympóziu sa konalo pod záštitou ministra školstva SR J. Mikolaja, rektora STU V. Báleša, dekana Stavebnej fakulty A. Kopáčika a prof. Ronie Navona (Izrael), prezidenta Medzinárodnej asociácie pre automatizáciu a robotizáciu v stavebníctve (IAARC), ktorá bola aj odborným garantom sympózia. Organizačným garantom podujatia bol prof. Jozef Gašparík, vedúci Katedry technológie stavieb a Centra manažérstva kvality v stavebníctve (CEMAKS) pri SvF, ktorý dva roky pripravoval túto akciu spoločne s členmi katedry. ISARC 2010 bol podporovaný aj ďalšou významnou organizáciou svetového významu: International Council for Research and Innovation in Building and Construction (CIB).

Slávnostné otvorenie bolo sprevádzané speváckym zborom súboru Technik. Prof. Gašparík privítal účastníkov z 20 krajín 5 kontinentov (Európa, Amerika, Ázia, Afrika, Austrália). Prof. D. Petráš, prorektor STU a prof. A. Kopáčik, dekan SvF, predstavili vo svojich príhovoroch účastníkom sympózia históriu a súčasné pedagogické a vedeckovýskumné aktivity STU a Stavebnej fakulty.

Sympóziu prebiehalo v 2 sekciách s týmito témami: Aplikácie automatizácie a robotizácie v stavebníctve, Technológie robotov, Automatizovaný zber dát a mo-

nitorovanie, Informačné technológie a výpočtová technika, Manažérske a sociálne otázky pri implementácii automatizácie a robotizácie v stavebníctve, História automatizácie a robotizácie.

Počas 3 dní sympózia bolo prezentovaných 68 príspevkov a 4 kľúčové prednášky od Ronie Navona, Carla Haasa (Kanada), Čeňka Jarského (ČR) a prezentácia návrhu a technológie mosta Apollo zástupcami autorského projektového tímu z Bratislavy. Zo sympózia bol vydaný 731 stranový zborník vo farebnom vydaní a na CD nosiči, od viac ako 200 autorov a spoluautorov. Medzi nimi boli aj 4 príspevky zo Stavebnej fakulty STU.

Pre účastníkov bol pripravený bohatý kultúrny a spoločenský program, ktorým sme chceli predstaviť históriu i súčasnosť našej krajiny: prehliadka Bratislavy, výlet loďou na hrad Devín, návšteva hradu Červený kameň, exkurzia stavby Mosta Apollo, rekonštrukcie Zimného štadióna a pod. S veľkým ohlasom sa stretlo vystúpenie folklórneho súboru Technik počas spoločenského večera.

Účastníci konferencie už počas jej priebehu, ale aj po skončení konferencie ďakovnými listami z viacerých krajín sveta vysoko ocenili organizáciu tohto významného podujatia. Podľa vyjadrenia prof. Teizera z USA, z doterajších ročníkov bolo najlepšie zorganizované sympóziu v Indii a teraz v Bratislave. Prof. Jozef Gašparík bol na zasadnutí IAARC počas sympózia zvolený za člena výkonného výboru IAARC.

Účastníkov sympózia dojala aj jedna udalosť: Ronie Navon, prezident IAARC, ktorý sa narodil v Štúrove, ale vo veku 2 rokov musela rodina po vojne odísť do Izraela, v úvode svojho vystúpenia s dojatím informoval účastníkov, ako deň pred sympóziom spoločne s Jozefom Gašparíkom autom navštívili a identifikovali miesta jeho predkov a v Tesárskych Mlyňanoch našli hrob jeho starej mamy (náhrobný kameň s hebrejskými nápismi) a dom kde jeho starí rodičia žili. V Štúrove objavili dom jeho rodičov a náhodne stretli viac ako 80 ročného pána, ktorý osobne poznal jeho otca. Po týchto informáciách viacerým účastníkom sympózia sa tislí slzy do očí. Aj takéto príbehy prinieslo naše medzinárodné sympóziu. Ronie Navon, narodený v Štúrove tak reprezentoval nielen Izrael, ale aj Slovensko.

Organizátorom sympózia bolo ľúto, že napriek výzve o bezplatnej účasti na prednáškach sympózia pre študentov, doktorandov a pedagógov STU, veľmi malý počet využil túto príležitosť. Budúce sympóziu ISARC 2011 sa uskutoční v Soule (Kórea).

V mene organizátorov ISARC 2010 sa chcem poďakovať vedeniu STU a Stavebnej fakulty za podporu tohto podujatia a všetkým kolegom z katedry a fakulty za ochotu a pomoc pri zabezpečovaní sympózia, ktorým sme sa snažili kvalitne reprezentovať STU a Slovensko.

Jozef Gašparík
SvF STU

Prof. Daniel Belluš

Svetovo uznávaný chemik, absolvent Slovenskej technickej univerzity v Bratislave profesor Daniel Belluš si 7. januára 2010 z rúk prezidenta I. Gašparoviča prevzal najvyššie štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. stupňa.

Profesor Belluš se narodil a vyštudoval na Slovensku, v roku 1960 absolvoval Chemickotechnologickú fakultu (dnešnú Fakultu chemickej a potravinárskej technológie) Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Po krátkom pôsobení v Petrochemickom ústave v Novákoch nastúpil do Ústavu polymérov Slovenskej akadémie vied, kde od roku 1965 viedol výskumný tím zaoberajúci sa fotoreaktívnymi polymérmi. V roku 1967 dostal ponuku na postgraduálne štúdium do Švajčiarska, kde aj zostal. V roku 1991 mu Slovenská technická univerzita v Bratislave udelila čestný titul *doctor honoris causa*.

Pán profesor, ako dlho pôsobíte v zahraničí a akej problematike sa konkrétne venujete?

V roku 1967 som odišiel ako čerstvý doktor filozofie (PhD.) v oblasti makromolekulárnej chémie na postdoktorandské štúdium na ETH v Zürichu. Bolo to svetoznáme pracovisko v oblasti fotochémie, ktorej som sa venoval už v Bratislave na SAV. Po neblahých udalostiach v roku 1968 sme sa rozhodli s manželkou Mirkou, tiež chemickou inžinierkou STU, že skúsime šťastie vo výskume a v živote vo Švajčiarsku. Od roku 1969 som pracoval takmer v každej oblasti organickej a polymérnej chémie vo farmaceutickej firme Ciba-Geigy v Bazileji. Prednášal som a viedol kurzy ako hosťujúci profesor z priemyslu na mnohých univerzitách. Od penzionovania z funkcie vedúceho celosvetového základného výskumu Ciby v roku 1997 viem vlastnú konzultačnú firmu, zameranú najmä na problematiku vývoja nových biologicky aktívnych látok a na organizačné problémy manažmentu medzinárodného výskumu a vývoja. Keďže veda a jej globalizácia v oblasti tzv. Life Science pokračuje neobyčajne rýchlo, nevyhnutnou podmienkou úspechu je „life-long learning“ (celoživotné vzdelávanie).

Spolupracujete so Slovenskou technickou univerzitou? V čom spočíva Vaša spolupráca?

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU je mojou prvou Alma mater, ktorá ma navyše potešila udelením čestnej hodnosti Dr. h. c. v roku 1991, takže rád pomáham radami, ak sú žiadané. Občas sprostredkúvam kontakty pre docentov a študentov, hľadajúcich vhodné zahraničné pracoviská na spoluprácu alebo študijné pobyty. Cez sériu prednášok „Novartis Lecture“, konajúcich sa najmä na STU, privádzam pravidelne od roku 1993 do Bratislavy špičkových chemikov a biochemikov zo západných krajín. Úprimne povedané, záujem v Bratislave by mohol byť väčší, pretože jedným z idealistických cieľov týchto dosť drahých akcií je sprostredkovanie priamych osobných kontaktov slovenských vedcov a študentov s inak ťažko dostupnými, ale veľmi vplyvnými vedeckými hviezdami s výborne vybavenými pracoviskami. S profesormi STU, zvlášť s prof. L. Fišerom z Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, často diskutujeme o aktuálnych problémoch modernej chémie a jej spoločenského zázemia.

Veľmi dôležité pre našich študentov a najmä doktorandov je možnosť reálne spoznať systém štúdia v zahraničí a môcť porovnávať. V čom sa podľa Vás líši systém univerzitného školstva vo Švajčiarsku a na Slovensku?

Lutujem, ale nie som schopný urobiť hĺbkové porovnanie, lebo slovenský systém, ktorý sa od rokov 1960 – 1970 zmenil, dostatočne nepoznám.

Podľa vlastného pozorovania študuje na desiatich švajčiarskych univerzitách oveľa viac cudzincov ako na Slovensku. V ich krajinách patria medzi tých „lepších“, a tak sú často vzorom v húževnatosti aj pre domácich študentov. Väčšina prednášok sa koná v angličtine; skúšky sú možné aj v nemčine a vo francúzštine (hlavné dva jazyky vo Švajčiarsku). Najmenej polovica profesorov sú tiež cudzinci, bohaté Švajčiarsko prísne vyberá a povoláva tých najlepších, často som to prežíval ako člen univerzitných výberových komisií. Študentom sa ponúka veľký počet nepovinných prednášok externých odborníkov, najmä z priemyslu. Študenti môžu žiadať o štipendium z neprehľadného množstva nadácií, fondov, kantonálnych a federálnych organizácií, priemyslových podpora, a tak takmer vždy sa peniaze na štúdium nájdu. Napriek tomu vládne veľký nedostatok domácich študentov technických odborov (inžinierov, informatikov). Našťastie, veľa absolventov – cudzincov zostane vo Švajčiarsku a ešte tak dokážu uspokojiť hlad výskumu, vývoja a výroby na špičkových odborníkov, hoci celosvetová konkurencia je obrovská. Dôvody pre ich rozhodnutia v prospech Švajčiarska sa, žiaľ, ešte nedajú celkom uplatňovať pre Slovensko: výborná infraštruktúra, veľa high-tech príležitostí, politická stabilita, žiadna korupcia, relatívne vysoké platy.

Pre absolventov technických univerzít je 1 – 3-ročný postdoktorandský pobyt v zahraničí, najmä v USA, takmer pravidlom. Štúdium v technických odboroch po akademické stupne bakalár a master je teraz možný aj na tzv. Fachhochschulen, kde sa kladie veľký dôraz aj na najmodernejšie experimentálne vzdelávanie, včítane automatizácie. Ich absolventi sú veľmi cenenou „chrbticou“ švajčiarskeho malého a stredného high-tech výrobného priemyslu.

Dlho sme boli pyšní na kvalitu nášho vzdelávacieho systému. V súčasnosti, na základe rôznych prieskumov vidíme, že úroveň našich absolventov nie je celkom uspokojivá. Aký je Váš názor na toto tvrdenie?

Samozrejme, ako slovenský rodák veľmi ľutujem, že vyše štyridsať rokov vynútenej socialistickej izolácie od moderných prístrojov, počítačov a osobných kontaktov, potrebných na kvalitné vzdelávanie, posunulo slovenský vzdelávací systém z bývalej poprednej priečky poriadne dozadu. Česť a chvála výnimkám, ale myslím si, že tvrdenie je platné. Kvalita vzdelávania je priamo úmerná finančným prostriedkom. Pre ich nedostatok zastarali vybavenia pre experimentálnu prácu, vysokovýkonné počítače

neboli dostupné, „odkukávanie“ od špičkových zahraničných študentov a profesorov sa nemohlo konať, krátkodobé študentské výmeny s prudko napredujúcim Západom boli veľmi zriedkavé. Našťastie, hlavy slovenských študentov sú rovnocenné, a ak sa dostanú do moderného prostredia, dokážu rýchlo rovnako veľa ako ich študijní kolegovia z krajín bez 40-ročnej izolácie za predpokladu, že si osvoja študijnú morálku „The best never rest“! Pozorujem, že v súčasnosti sú slovenskí študenti a študentky roztrúsení po celom svete. Až sa vrátia domov, úroveň na Slovensku stúpne. V chémii už tento, zatiaľ len krehký trend pozorujem.

Nášmu výskumu sa dlhodobo vytýka slabá aplikácia jeho výsledkov v praxi. Čo podľa Vás treba urobiť, aby sa výsledky základného výskumu dostali do praxe?

Projekty základného výskumu treba veľmi korektne, ale súčasne veľmi prísne posudzovať nezávislými odborníkmi, skôr, ako sa na ne vynaloží prvá koruna! Základný výskum je rizikom bez finančného dna. Preto by sa mala dávať väčšina prostriedkov len na také projekty základného výskumu, ktoré by v prípade úspechu znamenali naozaj inovatívne riešenie daného problému, a tak by otvorili nádej na jeho aplikáciu v praxi. Plnenie knižnic ezoterickými publikáciami je luxus, ktorý by si slovenská veda nemala dovoľovať. Japonci po vojne pred 60 rokmi sebakriticky spoznali, že cez základný výskum by sa veľmi dlho nedostali do popredia. Na určitý čas vrhli všetky prostriedky na aplikovaný výskum. Ako

vieme, teraz majú v mnohých oblastiach svetový technologický primát. Myslím si, že na Slovensku by sa mal tento model v budúcnosti 20–30 rokov tiež sledovať, kým sa nevytvorí pevná sieť prosperujúcich podnikov, schopných konkurencie na svetových trhoch a prispievajúcich aj na základný výskum.

Technické vzdelávanie nie je pre študentov stredných škôl u nás veľmi lákavé. Je situácia vo Švajčiarsku v tomto smere odlišná? Akým spôsobom riešite tento problém?

Ako som už spomenul, príliš málo študentov začína a končí inžinierske študijné smery, cudzinci však zaplňujú medzery. Tým zostáva švajčiarska ekonomika veľmi silná napriek tomu, že počet maturantov (približne 20%) je podľa európskeho posudzovania len priemerný (poznámka: najvyšší percentuálny podiel maturantov ma Grécko...). Až 70% mladých ľudí po skončení povinnej deväťročnej školskej dochádzky pokračuje v tzv. Berufslahre (odborné učňovské vzdelávanie). Tieto prakticky orientované štvorročné školy sú tradičnou švajčiarskou hrdosťou, sú vynikajúco organizované a pre neskoršie vykonávanie podnikateľských činností, ako otvorenie samostatných dielní, garáží, ateliérov, služieb atď., sú aj zákonomi vyžadované. Voľne podľa Shakespeara: „Quality or not to be“.

Ďakujem za rozhovor.

Iva Šajbidorová

JUBILANTI Doc. Ing. Štefan Vavra, PhD. 80-ročný

Dňa 9. októbra 2010 sa náš učiteľ, kolega a priateľ dožil krásneho životného jubilea 80 rokov. Celý svoj profesionálny život zasvätil elektrotechnike a elektronike ako vysokoškolský učiteľ na Katedre rádioelektroniky FEI STU v Bratislave. V súčasnosti už dôchodca sa stále živo zaujíma o dianie na katedre, fakulte. My, jeho bývalí študenti, kolegovia a priatelia, mu úprimne želáme do ďalších rokov najmä veľa zdravia, šťastia a pohodu.

Zuzana Krajčušková, Katedra rádioelektroniky FEI STU

JUBILANTI Prof. Ing. Július Bajcsy, PhD. 80-ročný

Dňa 12. decembra 2010 sa dožíva významného životného jubilea – 80 rokov života – náš kolega prof. Ing. Július Bajcsy, PhD., emeritný profesor na Katedre merania Fakulty elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave. Celý svoj aktívny život venoval výchove vysokoškolských študentov a vedeckovýskumnej práci na našej univerzite. Na fakulte pracoval od roku 1953. Do dôchodku odišiel 1. 9. 2000. V roku 2004 mu vedecká rada STU udelila čestný titul profesor emeritus. Prof. Bajcsy patril a patrí medzi osobnosti, ktoré svojou vedeckovýskumnou, pedagogickou, organizačnou a publikačnou činnosťou významne ovplyvňovali rozvoj meracej techniky a moderných metód vyučovania na Slovensku.

Vážený pán profesor, kolektív Katedry merania FEI STU Vám praje veľa zdravia a spokojnosti v ďalších rokoch života.

Viktor Smieško, vedúci Katedry merania FEI STU

Prof. Ing. Ján Gonda, DrSc.

1905 – 1993

Pred 105 rokmi – 13. novembra 1905, sa v Banskej Štiavnici narodil prof. Ing. Ján Gonda, DrSc. Po ukončení vysokoškolského štúdia na Českom vysokom učení technickom v Prahe v roku 1931 a po získaní kvalifikácie leteckého inžiniera v roku 1934 pôsobil v praxi, v oblasti letectva, vo Vojenskom leteckom ústave v Prahe – Letňanoch ako výskumník, aerodynamik, statik a konštruktér, neskôr na Ministerstve verejných prác v Prahe zastával funkciu komisára výkonnej leteckej služby na letisku v Ruzyni.

V roku 1939 sa vrátil na Slovensko, nastúpil na Ministerstve verejných prác a národnej obrany v Bratislave ako hlavný technický komisár leteckej výkonnej služby. Od pôsobenia v letectve prešiel na dráhu vysokoškolského profesora a vedca. Na SVŠT pôsobil v rokoch 1941 – 1970 (prvé dva roky externe), a to na Odbore strojného a elektrotechnického inžinierstva (OSEI), Fakulte strojného a elektrotechnického inžinierstva (FSEI) a Strojníckej fakulte (SjF). V roku 1941 sa stal honorovaným docentom. Mimoriadnym profesorom pre odbor strojná mechanika a prednostom Ústavu technickej mechaniky bol vymenovaný v roku 1942, od roku 1945 pôsobil ako riadny profesor. Až do svojho odchodu zo SVŠT viedol Katedru technickej mechaniky. Počas pôsobenia na katedre budoval laboratória na báze experimentálnych cvičení. Využíval aerodynamický tunel a priestorovú 3-komponentnú váhu, do vyučovania technickej mechaniky zaviedol vektorový počet. Napísal 4 vedecké monografie, 7 vysokoškolských skrípt, 5 vedecko-populárnych titulov a 26 vedeckých článkov.

V školskom roku 1946/47 bol prodekanom OSEI, v školských rokoch 1943/44 – 1945/46 dekanom OSEI, v školských rokoch 1955/56 – 1956/57 dekanom SjF a v školskom roku 1949/50 prorektorom SVŠT.

Funkciu rektora SVŠT vykonával v školských rokoch 1947/48 – 1948/49 a 1950/51 – 1952/53.

V roku 1953 bol zvolený za člena korešpondenta SAV, bol vedúci Laboratória strojov a automatizácie SAV. V roku 1961 obhájil na ČVUT v Prahe vedeckú hodnosť DrSc. V oblasti vedecko-pedagogickej činnosti prispel k vzniku a rozvoju modernej mechaniky na Slovensku. Zomrel 16. júla 1993 v Bratislave.

Adriana Káňovičová

Archív STU

ALUMNI KLUB Čaká nás klimatická katastrofa?

Prirodzené zmeny klímy sme na Zemi zaznamenávali vždy. V porovnaní so súčasnými však prebiehali oveľa pomalšie. Trvalo tisíce, ba až milióny rokov, kým sa globálna teplota zmenila o jeden stupeň hore alebo dole. Veľké zmeny

sa uskutočňovali iba vo výnimočných situáciách – napríklad koniec doby ľadovej. K ďalším zmenám dochádzalo po páde asteroidov, pri veľkých tektonických pohyboch, či veľkých výbuchoch vulkánov. O zmene klímy, ako konštaťoval hosť novembrových Rozhovorov s vedou významný klimatológ prof. RNDr. Milan Lapin, CSc., z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK, hovoríme až vtedy, ak dochádza ku zmene jej tridsaťročných charakteristík (priemery, trend, variabilita, extrémny). Čiže vtedy dochádza aj ku klimatickej zmene v celosvetovom klimatickom systéme Zeme. Zmeny alebo premenlivosť počasia sú čímsi iným. V podstate nás klimatológov nezaujíma, aké bude počasia v roku 2099, ale aká bude klíma koncom tohto storočia (od roku 2071 do roku 2100. Závisieť bude od toho, ako sa zmenia niektoré parametre v klimatickom systéme. A o tie nám ide. Ešte iný príklad: Ak napr. pocestujem budúci rok do Rio de Janeiro, neviem predpovedať, aké tam bude počasia, ale viem, aká je tam klíma, uviedol prof. Lapin.

Klimatológovia dokážu odhaliť iba najväčšie zmeny klímy v minulosti. M. Lapin tvrdí, že ak by sa na Zemi oteplilo o 4 stupne Celzia, čo je dosť možné v najbližšom storočí, vrátili by sme sa klimatickými pomermi asi o päť miliónov rokov nazad. V tom období bolo zaľadnenie len v Antarktíde, ale na severnej pologuli nebolo takmer žiadne. Aj z hľadiska globálnej teploty badáme razantné kolísanie klímy. Spôsobujú to prirodzené faktory, ale aj vnútorná variabilita klímy, ktorá môže byť náhodná. Náhodné však určite nie je oteplenie v roku 1998, spôsobené extrémnym javom EL Niño. Teraz sa to javí tak, že rok 2010 bude asi najteplejším rokom od začiatku pozorovaní, a to i napriek tomu, že EL Niño bolo normálne.

Na Slovensku zaznamenávame kvalitné merania na staniách v Liptovskom Hrádku, Košiciach a Hurbanove. Podľa výsledkov týchto meraní boli, hoci sa nám to nezdá, posledné tri roky 2007 – 2009 u nás najteplejšie. Závažné tiež je, že v tomto roku zaznamenávame extrémne množstvo zrážok. Do septembra to

bolo 170 % z dlhodobého priemeru a do konca roka to bude asi 160 %, 1 200 mm v priemere na Slovensku. Bude to najdaždivejší rok v histórii meteorologických meraní a teplotne bude nad dlhodobým priemerom asi o 0,5 °C. A tak, ako to už pozorujeme v strednej Európe, častejšie budeme zažívať aj suchá a aj povodne. Naša krajina však na to nie je prispôsobená a ani pripravená. K najväčšiemu otepleniu už dochádza v severských polárnych oblastiach, k najmenšiemu v oceánoch na južnej pologuli.

Prof. Lapin upozornil na mnohé dezinformácie o klimatickej zmene v médiách.

Zneužívajú ich rôzne záujmové skupiny. Za najväčšie negatívum posledného storočia označil neprimerane rozsiahle využívanie fosilných palív a únik fosilného uhlíka do atmosféry. Tieto palivá hojne využívajú silné priemyselné korporácie sveta, keďže sú zdrojom ich zisku. To je dôvod prečo nepripúšťajú, že práve ich činnosťou sa najviac zhoršujú klimatické pomery. Hľadajú argumenty, že oxid uhličitý nie je škodlivý, že teplo má predsa každý rád a pod. Žiaľ, pre tieto svoje ciele „využívajú“ aj niektorých vedeckých pracovníkov, a tí sa potom vyjadrujú podľa „objednávky“. Je smutné,

že taká závažná téma, akou globálne otepľovanie nepochybne je, sa zneužíva na politické i osobné ciele. Seriózne vedecké informácie o tejto problematike poskytujú iba lektorované časopisy.

Takmer s istotou dnes môžeme povedať, že ak sa nezmení prístup tých, ktorí majú moc a rozhodujú o budúcnosti našej planéty, našej civilizácie, katastrofa nás nemusí obísť.

Ružena Wagnerová, Alumní klub STU

Foto: **Ružena Wagnerová**

Technik na Taiwane

6. 10. 2010

5:45 ...rýchlo, rýchlo už to nestihneme...

Uf, bol to iba sen, už to začína!

14:55 Kroje pobalené, nachystané, povážené... každý kufr môže mať do 12 kg a krojov je 84 kusov, k tomu valašky, klobúky, čižmy ...hm, neverím... uvidíme...

15:15 Posledné lúčenie, frajerské a manželské pusy, kývanie, smútok, radosť, zvláštne pocity, uvidíme, čo nás čaká, zbohom Bratislava – Slovensko.

16:30 Príchod na Schwechat. Pociť nekonečného strachu, či sa pomestíme do skupinovej váhy 980 kg. Ešte dvaja ľudia... čakám... už len jeden, a máme to. Spotená, šedivá, ale odcheckingovaná s celým súborom. Vitaj Taiwan, už len aby lietadlo nespadlo! Odlet 19:35 presne!

Let do Bangkoku, kde sme mali prestup, bol pokojný, príjemný. V Bangkoku sme mali hodinu času na prezretie si množstva druhov orchideí a potom sme už len 4 hodiny pobudli v lietadle a privítalo nás neskutočné teplo a vlhko Taiwanu v hlavnom meste Taipei.

Boli sme zvedaví, kto nás čaká. Ešte predtým nás však potrápili taiwanskí colníci a kontrolovali nám jeden z 55 kufrov. Zapáčili sa im naše očovské kožušky. Objasnili sme im, že to nie je tovar na predaj, ale kroje na vystúpenie. Po 15 min obzerania a taiwanského dialógu nás so želaním všetkého dobrého pustili.

A vtedy sme ich zbadali: Howard, Viola, Peter, naši sprievodcovia – „gajdovia“, ktorí nás mali na starosti počas celého festivalu, spolu s veľkou tabulou Academic artistic ensemble Technik SLOVAKIA.

Vymenili sme si skúmané pohľady, úsmevy a vydali sme sa na 6-hodinovú cestu do nášho hotela v provincii Shin Shiang – Chateau Garden Rezort. Cestou sme sa ešte zastavili na parkovisku ukrytom medzi množstvom plechových hangárov. Boli sme dosť prekvapení, keď nás zaviedli do jedného z nich, v ktorom sa skrývala reštaurácia, kde nás čakala večera. Opäť zvláštne pohľady vyvolané vôňami, ktoré sme si časom obľúbili. Tak sa začalo naše účinkovanie na Taiwane.

9. 10. 2010

Ranné vystúpenie pri teplote 34 stupňov Celzia pre množstvo novinárov, televíznych kamier a hŕstku divákov, sme v rozpakoch...

Večerná welcome party nás prekvapila. Stretli sme tam ostatných účinkujúcich z Poľska, Belgicka, Mexika, USA, Indie, Singapuru, Japonska, Talianska a miestne Taiwanské súbory. Dostali sme veniec šťastia, ktorý sme si všetci postupne dali na hlavu, a naozaj nás šťastie po celý čas zájazdu neopustilo. Nikomu sa nič nestalo, nič sa nám nestratilo. Každý deň sme mali naplánovaný do poslednej sekundy. Ani jeden deň voľna. Od rána až do večera sme mali nachystané návštevy a prehliadky jednotlivých provincií, pamiatok, občas marketov.

11. 10. 2010

Navštívili sme Lotosovú farmu, kde nás prišiel navštíviť aj generálny riaditeľ pre kultúrny rast provincie Tainan Tseshan Yeh. Vzdal obdiv a úctu slovenskému folklóru a naše dievčatá prirovnal k nádherným lotosovým kvetom, vďaka ich mladosti a kráse. Neveril, že napriek našim skvelým výkonom, je pre nás súbor iba hobby a nie zdroj živobytia. Po týchto slovách a množstve fotografov a kamier, ktoré nám boli neustále v päťách, či sme chceli alebo nie stúplo sebavedomie každému jednému z nás.

To sme ešte netušili, čo nás čaká večer. Hlavný stage, kde sme vystupovali len pre novinárov, televízie a hŕstku divákov bol obkolesený veľkou masou ľudí. Usadili sme sa na miesta vyhradené pre nás a doslova s otvorenou pusou sme sledovali otvárací ceremoniál Nan Ying festivalu. Sledovali ho aj významní politickí predstavitelia, honorárny konzul, miestne celebrity. Svoj výkon na javisku predviedli skvelé gymnastky, čínsky drak, bohovia Taiwanu, množstvo svetiel, dymu a nakoniec ohňostroj... krása, nádhera, zimomriavky. Po našom vystúpení veľký aplauz sprevádzaný slovami moderátorky Xie Xie Slovakia – v preklade ďakujeme Slovensko. Večer na hoteli pri konzumácii vyfónovej polievky/nakoľko sme ešte neboli veľmi stotožnení s tamojšou stravou/ a pozeraní TV – tancujeme na prvom programe, treťom, štvrtom, siedmom... och bože, páčime sa im, super!

Sprievod

Veľmi sme sa ho obávali, trval 2 hodiny. Pre tých, ktorí nevedia, je to trasa idúca niekoľko km, podľa pokynov usporiadateľov.

Nechce sa nám, trochu sme ponocovali s našimi susedmi Poliakmi, ktorí sú bledí ako stena, asi im nepadla naša pálenka. Sme na tom lepšie. Snažíme sa udržať si dobrú náladu. Tá nás opúšťa pri pohľade na teplomer – 38 stupňov. No čo už, kroje sú mokré, a to sme sa ešte ani nepohli.

Kráčame, tancujeme a spievame už asi 30 min, ale nevadí nám to. Ľudia sa s nami fotia, kývajú nám, majú slovenské vlajky, kričia Slovakia, Slovakia, tleskajú nám. Zabúdame na teplo, nevoľno v žalúdku, začína sa nám sprievod páčiť, myslím, že aj Poliakom. Pri brázení ulíc si každý nájdeme, čo nás povzbudí. Kroje sú do nitky mokré, snáď pri 80% vlhkosti do rána uschnú.

Ďalšie ráno sme navštívili základnú školu. Víťali nás deti so slovenskými vlajkami. Svoj program pripravovali len na našu počesť. Ukazujú nám svoju školu, triedy, pripravili pre nás obed.

Nasledujúci deň návšteva základnej školy pre druhý stupeň. Víťajú nás svojpomocne robenými slovenskými vlajkami a pridávajú pieseň od Kristíny – Horehronie, neskôr sa ozývajú areálom školy Horkýže slíže...

Navštívili sme ešte domov dôchodcov, kde nás víťali vitálni starí ľudia, ktorí pripravili o Slovensku krátku prezentáciu, a tiež o našom účinkovaní na Taiwane. Učili nás vyrábať masky, pripravili nám obed so slovenskými názvami a hostili nás pivom s ľadom zarobeným v čajníku.

Neskôr sme navštívili chrám, v ktorom bolo nebo aj peklo. Bola to pastva pre oči.

Okrem toho sme boli aj v bahennom meste, absolvovali sme návštevu liehovaru, kravskú farmu, rybiu farmu, farmu na pestovanie a výrobu kávy. Každý večer sme mali predstavenie s ostatnými zúčastnenými súbormi. Náš návrat na hotel bol vždy v nočných hodinách. Obedy a večere nám pripravovali hostiteľské rodiny, ktoré vyberala porota viac ako pol roka. Museli prejsť viacerými kolami a z 300 uchádzačov vybrali 42 hostiteľov, ktorí spĺňali podmienky na priblíženie taiwanskej gastronómie. Veľkou atrakciou bol pre nás autobus, ktorý bol každý deň inej farby, inej výzdoby. Spievali sme v ňom karaoke, učili nás taiwanské slovíčka a na oplátku mi ich slovenské.

Naučili sme sa: *Ako sa máš? – Ni hao ma?, Ahoj – Ni hao, Pivo – pi jiu atď.*

My sme ich naučili: *Ako sa máš?, áno, nie, pálenka,* Náš pobyt na Taiwane sa pomaly končil. Záverečné predstavenie nezostalo nijako pozadu oproti tomu otváraciemu.

Opäť krásne predstavenie domácich súborov, množstvo fotografií, kamier, množstvo ľudí, ktorí nám nosili naše fotografie na pamiatku. Posledné vystúpenie – veľký aplauz, smútok, slzy a neskutočné dojatie. Festivalová pieseň, ktorú sme spievali naspamäť: *singing with joy Nan Ying, Nan Ying, dancing with joy Nan Ying, Nan Ying, we are the world falling love, falling love, we are the family...* Spievala ju celá masa zúčastnených divákov. Tí neskôr spravili uličku, ktorou nás vyprevádzali. Ľudia mali v očiach slzy, zdravili nás a lúčili sa s nami s obdivom, úctou k nám a nášmu umeniu. Jeden z tých okamihov, ktoré sa vám vryjú do pamäti. Navždy!

Na záverečnej party sme si vymenili kontakty, zatancovali, naposledy sa pofotili a začali sa baliť domov.

Čakali nás síce ešte dva dni do odletu, ale festival sa už skončil. Keď som si v marci čítala informácie o festivale, zasmiala som sa pri myšlienke festivalu „Mať na Taiwane celý svet, umožniť svetu spoznať Taiwan a vytvoriť priateľstvá na celý život.“ Teraz viem, že sa ich myšlienka splnila. Je to nádherná krajina, ktorá si svojou úprimnosťou, úctou a večným úsmevom získa človeka.

Posledné dni sme strávili návštevou technickej strednej školy v druhom najväčšom meste Taiwanu Kaohsiung. Vívalo nás 2 787 študentov študujúcich všeobecné a odborné smery. Škola mala 8 pavilónov, každý pavilón mal 3 až 4 poschodia. Predstavili sme im svoju univerzitu a oni nám predstavili svoju školu. Učili nás variť, tancovať, hrali sme s nimi futbal, mali spoločný obed. Okrem všeobecných a odborných predmetov, majú v učebných osnovách po obede povinný hodinový spánok na laviciach.

Na návšteve v Municipal Kaohsiung Vocational Technical High School.

Po príchode na hotel nás čakala rozlúčka s našimi priateľmi, ktorí sa o nás celý čas starali. Odovzdali sme im darčeky o Slovensku, naučili ešte pár slov, ako napr. Štrbské pleso, Čičmany, pobalili posledné veci a ráno o 5:45 sme vyrážali 200 km dole na juh, aby sme sa okúpali v mori, na čo sme čakali celý zájazd. Skoro sa tak nestalo, nakoľko sa v tej dobe práve z juhu približoval hurikán, ale riskli sme to.

Počas nášho pobytu na Taiwane začala jeseň, ktorá ma len 5 slnečných dní. Tých našich bolo 11. Až ten 12. bol upršaný. Ani ten nás neodradil od kúpania.

Na obed sme zakývali moru a do 21:00 sme v autobuse cestovali naprieč Taiwanom do Taipei na odlet. Cestou sme spomínali na všetko krásne, čo sme zažili. Opäť checking, opäť nervozita z nadváhy, ale zvládli sme to s 30 kg rezervou. Super!

Posledné objatia, slzy, lúčime sa so slovami: *Xie Xie, Thank you for all, See you in Slovakia!*

Je koniec alebo začiatok životného priateľstva, uvidíme.

03:15 Hodinu meškáme v Bangkoku, hurikán dorazil, ...čakáme...

nakoniec odlietame. Turbulencie nás sprevádzajú celým letom, snád nespádneme.

Pristávame, meškáme hodinu... nevádi. Nám nie, iba šoférovi, ktorý nás jediný čaká s nie veľmi príjemným výrazom. Na papieri naškrabané TECHNIK STU a miesto príjemného pozdravu nám štekne: „hodinu meš-

káte, poďte za mnou“. Fíha, sme doma, žiadne kamery, žiaden úsmev iba ponáhľajúci sa ľudia so sklonenými hlavami. Škoda.

10:45 Parkujeme pred krojárnou.

Vidíme známe tváre, usmievajú sa, víta nás pani vrátnička „no, konečne ste už doma.“

Tak predsa sme niekomu chýbali.

V marci som neverila, že tento zájazd absolvujeme, zvlášť po minuloročnom sklamaní, keď nám týždeň pred odletom zrušili zájazd do Kórei, kvôli vírusu H1N1.

V mene TECHNIKU a všetkých účastníkov zájazdu ďakujem univerzite a Ministerstvu kultúry za finančnú podporu z grantového systému na rok 2010.

A ak sa práve niekam chystáte tak vedzte, že Taiwan je krásna krajina a oplatí sa ju vidieť.

Lubica Mešková, riaditeľka VUS Technik

ŠPORTOVÉ OKIENKO Oslava Medzinárodného dňa študentov športom

17. november je dátum so symbolom odvahy študentov, ktorých túžba po slobode už niekoľkokrát v histórii zmenila tvár dejín k lepšiemu. Boj za slobodu a demokraciu sa na FEI STU rozhodli osláviť sériou priateľských zápasov študentov so zamestnancami.

Študenti vs. zamestnanci – basketbal (16. 11. 2010)

Sériu priateľských zápasov odštartoval basketbalový zápas, ktorý organizovala KTV FEI STU v spolupráci s fakultným klubom (VŠK FEI STU). Záštitu nad všetkými zápasmi držala Slovenská asociácia univerzitného športu. Podujatie príhovorom otvoril prodekan FEI STU prof. Ing. Juraj Breza, CSc., a hráčom zaželal veľa zdraru v priateľskom meraní síl. Zápas sa uskutočnil vo veľkej telocvični FEI STU pod taktovkou delegovaného rozhodcu v hracom čase 4x10 min. Bojovalo sa o putovný pohár, ktorý nakoniec zdvihol nad hlavu kapitán družstva zamestnancov. Zamestnanci porazili študentov v pomere 53:31 (po polčase 22:13). Ako spomienku na toto príjemné podujatie všetci zúčastnení dostali účastnícke diplomy.

Za družstvo študentov hrali: Maroš Konečný, Maroš Kolibáš, Štefan Hlavatý, Ľuboš Gelányi, Jakub Rehák, Juraj Piták, Peter Dulačka, Rastislav Bšencel, Peter Židovský, Michal Král, Patrik Kubík, Filip Ogurčák. Za družstvo zamestnancov: Vladimír Slugeň, František Uherek, Vladimír Nečas, Martin Donoval, Roman Záluský, Pavol Čudrnák, Peter Čudrnák, Barbora Kociánová, Aleš Dunajčík. Najlepší strelci: Donoval 19, Slugeň 12, Záluský 12.

Študenti vs. zamestnanci – volejbal (25. 11. 2010)

Satisfakciou za porážku v basketbale mal byť pre študentov volejbalový zápas. Ten však nemal až taký jednoznačný priebeh. Spočiatku boli zamestnanci dokonca kvalitatívne lepšími hráčmi, ale k záveru slávila úspech jednoduchá a disciplinovanejšia hra študentov. Po tuhom boji predsa len zvíťazili študenti v 5. rozhodujúcom sete 15:13 (celkovo 3:2).

Sety zamestnanci verzus študenti – 23:25, 25:19, 25:20, 17:25, 13:15. Víťaz získal putovný pohár a všetci zúčastnení športovci diplomy.

Zostavy: za družstvo študentov hrali: Maroš Konečný, Maroš Kolibáš, Štefan Hlavatý, Ľuboš Gelányi, Jakub Rehák, Juraj Piták, Peter Dulačka, Rastislav Bšencel, Peter Židovský, Michal Král, Patrik Kubík, Filip Ogurčák, Dalibor Fodrk, Roman Burger, Juraj Koyš, Ladislav Vlaha, Sergej Kruk, Tibor Bekeš. Za družstvo zamestnancov: Barbora Kociánová, Jakub Osuský, Roman Záluský, Erik Vavrinský, Jozef Mihálov, Mário Krajmer, Daniel Arbet, Peter Čudrnák, Pavol Čudrnák.

Študenti vs. zamestnanci – florbal (26. 11. 2010)

Výsledok priateľského zápasu vo florbale z minulého roka (študenti verzus zamestnanci – 11:2) jednoznačne favorizoval študentov. Pravidelný tréning zamestnancov však urobil svoje a zápas bol dramatickejší ako sa predpokladalo. Zápas prebiehal v hracom čase 3x15 min. hrubého

času pod vedením delegovaného rozhodcu. Bojovalo sa o putovný pohár, ktorý nakoniec vedúci KTV Mgr. Peter Miklovič, PhD., odovzdal do rúk kapitána družstva študentov, ktorí porazili zamestnancov až v predĺžení 11:10 (4:2, 2:4, 4:4, 1:0).

Za družstvo zamestnancov hrali: Miloš Orgoň, Tomáš Hrnčír, Pavol Čudrnák, Tomáš Balogh, Rastislav Róka, Bakyt Kyrbashov, Peter Trúchly, Erik Chromý, Leoš Friesse, Stanislav Benikový, Tomáš Kováčik, Pavol Gašpierik, Miro Vích, Marcel Koleň. Za družstvo študentov: Jozef Letaši, Jakub Šatka, Lukáš Pazdera, Lukáš Ďurčenka, Michal Šulek, Tibor Mestyánek, Jakub Jankovič, Milan Jakubec, Lukáš Michalových.

Peter Miklovič, FEI STU

ŠTUDENTSKÉ OKIENKO Tour de Slovakia

Jedného pekného dňa sme sa rozhodli, že by sa patrilo spoznať našu vlastnú krajinu. Dôvodov sme mali viac: Na jednej stredoškolská geografia upadá pomaly do zabudnutia a máme občas problém trafiť okres na mape J a na druhej strane sme počuli množstvo chvál na prírodné/historické pamiatky. A začalo sa plánovanie. Pravidelne cestujeme na trati Kysuce - Bratislava, tak sme sa rozhodli vynechať Západné Slovensko. Zvyšok sme zobrali tak „hopom“, keď dovolenka, tak aktívna (žiadne váľanie sa pri vode). Výsledkom bolo päť A4 plných atraktívnych destinácií (meno, otváracie hodiny, vstupné, link), ktoré chceme vidieť v priebehu štyroch dní. Tu už sme tušili náš hlavný problém: nedostatok času, aktívnou voľbou sme predĺžili celý výlet na 7 dní. Myslím si, že žiadny IT nevyrazí na dovolenku bez notebooku a GPS. My sme iní neboli, aj keď sa vyhlásil zákaz na používanie techniky okrem dôvodov súvisiacich s hľadaním jedla a ubytovania.

Samotný výlet sa stretol s dosť veľkými ťažkosťami už v Žiline, kde sme našli podnik, v ktorom čapujú pivo s medovinou J. Vďaka triezvemu vodičovi sme sa však pohli ďalej smerom k našej prvej zastávke: Strečno. Zapíname mód japonského turistu na dovolenke – 8 GB karta nám dáva istú dávku voľnosti na sebarealizáciu.

Strečno pozná asi každý z vás, tak sa nebudem rozpisovať. Spomeniem len nejaké pikošky. V rámci prehliadky sme mali aj letné predstavenie – no neviem, kto by povedal, že Kapor na scéne nám bude umocňovať tento kultúrny zážitok. Ak máte chuť stratiť sa a chcete to spraviť imidžovo, tak hneď vedľa Strečna je kopec Strateneč. Asi najlepšia vec, ktorú sme sa dozvedeli na celej dovolenke: Viete, čo používali na hrade Strečno miesto toaletného papiera? Tipovali by ste ruky, látku či ihličnaté halúzky? Všetko zle, v tom prípade, milovníkom recyklácie pravdepodobne až poskočí srdce od radosti. Na hrade Strečno (a teda asi aj inde) sa používali malé mačiatka. Už pri tejto informácii sme mali dosť, ale výklad pokračoval. Okrem toho, že boli hebké a vyhrievané samostatným zdrojom po použití sa nevyhadzovali, ale dávali ich starej mačke na vyčistenie. Takto „zrecyklované“ mačiatko bolo možné použiť znovu a znovu, až kým nezostarilo a nezapojilo sa do procesu čistenia mladšej generácie. Po kompletnom oboznámení sa s problematikou hygieny sme tušili, že tento nápad už nič netromfne. Túto informáciu sme hneď posunuli telefonicky našim známym – milovníkom mačiek :).

No, ale dosť bolo rozkoše, ideme smer Čičmany. Dedinka to celkom pekná, ale extrémne nás nenadchla. Tak isto vyzerajú aj domčeky na Kysuciach, len tie nie sú tak pekne pomaľované. Občasné faux pass s plechovými strechami a satelitmi, ale inak to ušlo. Jednoznačne nás zaujal nápis „wifi“ s použitím čičmianskeho fontu na reštaurácii, kde sme si dali guláš.

Kapor na scéne.

Pohľad z Divina smerom na Ružinú.

Vzhľadom na to, že neboli ešte ani 4 hodiny poobede, tak sme si povedali, že skúsime stihnúť Bojnický zámok. Žiaľ, to sa nám nepodarilo. Keďže každý z nás tam už bol, tak nám to tak veľmi neprekážalo. Popozerali sme sa po turistických zaujímavostiach „druhej“ kategórie (v porovnaní so zámkom) – najmä teda botanickú záhradu, kde rastie lipa kráľa Mateja a rovnako tak dve ginká, ktorých koruny sa majú stretnúť za nejakých sto rokov. Pre trochu staršie ročníky: múr okolo priekopy pri zámku je robený v roku 1986, určite dôvod minimálne na pár fotiek.

Zaujímavosť pre každého z STU – poistky z roku 1905.

Dali sme si obligátne pívko a vyštartovali smer Kremnica. Ubytovanie sme nikdy neriešili dopredu. Vždy až v daný deň a vzhľadom na to, že Slovač je rozcestovaná radšej v zahraničí, tak sme nikdy nemali problém zohnať dobré a lacné ubytovanie. Rovnako to bolo aj tu, kúsok od Kremnice, sympatická turistická ubytovňa priamo v horách za 8 eur na osobu s relatívne novším nábytkom a sociálnym zariadením na veľmi dobre úrovni. Každý deň dovolenky sme padali do postele v polobezvedomí od únavy. Potom prišla moja chvíľa – nenávidený som bol len dvakrát do dňa – ráno (bol som zodpovedný za budík) a pred obedom (rozumej do 16:00), keď boli všetci hladní. No a vyrazili sme do Kremnice, hneď na raňajky. Ďalšie intermezzo: zvyknutý z dlhého pobytu v Bratislave na tunajšie ceny, sme si pripadali ako králi v každej reštaurácii, krčme, či inom pohostinnom zariadení. Z Kremnice odporúčame mincovňu – od roku 1328 funguje len s dvoma prestávkami (prvá a druhá svetová vojna), môžete si tu vyraziť vlastnú mincu a rovnako tak investovať svoje nadbytočné peniaze do pamätných mincí. Ich hodnota ide s ich vekom exponenciálne hore (napr. mincu Milénium sa nám podarilo nájsť na internete na predaj za cca 700 eur a jej nákupná cena bola desať rokov dozadu cca 67 eur). Následne treba pozrieť Kremnický mestský zámok. My sme si našli našu dovolenkovú úchylku – každý deň minimálne 200-300 schodov. Výhodou viacerých pamiatok v jednom regióne je, že sa obvykle navzájom dopĺňa výklad. Občas si síce trochu sprievodcovia protirečili, ale nič extrémne to nebolo (nikto sa nám nepokúsil vyvrátiť naše „strečianske mačiatka“).

Čičmiansky font.

Z Kremnice sme poputovali do Banskej Štiavnice. Popozerali sme historické centrum, ktoré je mimochodom zapísané v UNESCO, pozreli sme starý hrad. Žiaľ až dodatočne sme sa dozvedeli o 7 divoch Banskej Štiavnice, ktoré stoja za pozretie. Čo sme však stihli je morový stĺp na námestí, na ktorom sa jeden z anjelikov až priveľmi podobá na zakladateľa poľského hnutia Solidarita: Lecha Walesu. Poliáci, ktorí vytvárali kópiu sa trochu s tým pohrali J.

No a vzhľadom na schylujúci sa večer sme si hľadali ubytovanie. Povedali sme si, že v meste spať nemusíme, tak sme sa rozhodli pre neďaleké Počúvadlo. Tu sa nám podarilo nájsť chatu West pre asi 30 ľudí, v ktorej sme boli sami za 8,50 eura na osobu na noc. Chatár bol veľmi milý a pohotový – keď videl, že mierime ešte von, tak nás hneď vyzbrojil fľašou vína na občerstvenie, nech naľahko nechodíme. Tak sme sa vybrali obdivovať večerné Počúvadlo a najmä niečo zjesť. Keď náhodou zabľúdnite do týchto končín, tak kúsok od tejto tajchy sa nachádza Koliba. Povinne sme si dali bryndzové halušky, bryndza bola skutočná (!), žiadny syrokrem alebo podobné radosti. Boli to jedny z najlepších halušiek, ktoré som kedy jedol v reštaurácii. Po zdegustovaní vína pri tajche sme sa pobrali spať. Ráno nás už čakali majiteľom pripravené raňajky. Síce všetky tieto jeho extra služby boli účtované samozrejme osobitne, ale jeho prístup k nám ako zákazníkom a najmä študentom bol priam ukázkový a môžem len odporúčať.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Peter Pišteň, študent FIIT STU

Ochtinská aragonitová jaskyňa.

Razenie vlastnej mince.

• • • • •
• • • • •
• • • • •
S T U • •

W. K.

POUR FÉLICITER 2011